

Tartu Linnavalitsus
Raekoja plats 1a
50089 Tartu

17.12.2024 nr 9.5-2.2/24-25/18/12

Tartu Rakendusliku Kolledži haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Kutseõppeasutuse seaduse § 52 lõigete 1 ja 2 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tartu Rakendusliku Kolledži haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal Tartu Linnavalitsusel esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Hille Voolaid
järelevalve valdkonna nõunik

Koopia: Tartu Rakenduslik Kolledž, info@voco.ee

Hille Voolaid
735 0109
hille.voolaid@hm.ee

Lisa
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
õigus- ja personalipoliitika osakonna
järelevalve valdkonna nõuniku korraldusega
„Tartu Rakendusliku Kolledži haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

TARTU RAKENDUSLIKU KOLLEDŽI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tartu Rakenduslik Kolledž (edaspidi *kool*) on Tartu Linnavalitsuse hallatav õppeasutus aadressil Kopli 1, 50115 Tartu.
2. Haldusjärelevalvet kooli juhtimise ning tegevuse õiguspärasuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna nõunik Hille Voolaid, õigusnõunik Margit Ahu ja peaekspert Anne Põldsaar.
3. Haldusjärelevalve algas 02.12.2024.
4. Järelevalves vesteldi kooli direktoriga, direktori asetäitjaga õppealal, tugikeskuse juhi ja tugispetsialistidega, kantsleijuhiga, personalijuhiga, valimi õppekavade vastuvõtukomisjoni liikmetega, eesti keele õpetajatega ja osakonnajuhatajatega, pidaja ja õpilaste esindajatega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga vaadeldavas valdkonnas ning võrreldi kooli tegelikku olukorda Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Järelevalves oli vaatluse all õpilaste vastuvõtu korraldus ning vastuvõtuprotsess 2023/2024. ja 2024/2025. õppeaastal, kooli vastu võetud õpilaste toetamine õpinguperioodil, eestikeelse õppe korraldus muu kodukeelega õpilastele, õppekasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele ning nende professionaalse arengu toetamine. Vaatluse all oli õppekorraldus õppekavadel pagari- ja kondiitritoodete tehnoloogia (215626) ning kokk (215096).

Õpilaste vastuvõtu kord ja tingimused olid vaadeldud perioodil reguleeritud kooli õppekorralduseeskirjas (edaspidi *ÕKE*) ja selle lisades. Seoses õpilaste vastuvõtu ja väljaarvamisega seotud õigusaktide muudatustega koostati koolis uus vastuvõtu kord, mis reguleerib õpilaste vastuvõttu alates käesoleva õppeaasta algusest. Ülevaatamist ja täpsustamist vajab vastuvõtukomisjoni töökorraldus, sh vastuvõtukomisjoni tegevuse dokumenteerimine.

Koolis õppis 10.11.2024 seisuga 3159 õpilast, neist 343 õpilast, kelle emakeel ei ole eesti keel ja/või kes on tasemehariduse lõpetanud mõnes muus keeles kui eesti keel. 190 õpilasele on EHISes märgitud õpingute alustamiseks ebapiisav eesti keele oskus, neist 158-le on märgitud tugimeetmena täiendav eesti keele õpe. 150 õpilasele, kelle emakeel pole eesti keel ja/või kes on varasemalt tasemehariduse lõpetanud mõnes muus keeles kui eesti keel, ei ole märgitud, et neil oleks õpingute alustamiseks ebapiisav eesti keele oskus. Keeletaseme määratlemiseks viiakse koolis läbi sõeltest, õpinguteks ebapiisava eesti keele oskusega õpilastele pakutakse täiendavat eesti keele õpet. Järelevalve ajal pakuti täiendavat eesti keele õpet 117 õpilasele.

Tugiteenuste osutamise tingimused ja kord on koolis kehtestatud. Direktor on määranud töötaja, kes vastutab hariduslike erivajadustega (edaspidi *HEV*) õpilaste õppekorralduse ja tugirühma töö koordineerimise eest, sealhulgas õpilase erivajaduse tuvastamise ja tugimeetmete määramise korraldamise ning rakendamise tulemuslikkuse jälgimise ja dokumenteerimise eest. Koolis on loodud tugikeskus. Järelevalve ajal töötas koolis kaheksa tugispetsialisti: tugikeskuse juht, kolm sotsiaalpedagoogi, kaks psühholoogi, kaks eripedagoogi. Tugispetsialistide vajadus on suurem. Tugikeskusega on liitumas hariduslike erivajadustega õppe koordineerija (edaspidi *HEVKO*), kes ettevalmistuselt on eripedagoog.

Kooli arengukava on pidaja kinnitanud. Sisehindamist on koolis tehtud ning see on aluseks nii arengukava koostamisel kui kvaliteedihindamisel. 2023. aastal on koostatud strateegiakaart, kus on välja toodud strateegiliste eesmärkide täitmise tulemused. Samuti on seal välja toodud eelmise arengukava perioodi (2018–2023) õnnestumised ja arengukohad nii kooli kui osakondade keskselt.

Koolis on kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal Eesti keskmisel tasemel, kus nominaalajaga lõpetab 50–55% õpilastest. Ka kutsekeskhariduses esimesel aastal väljalangejate osakaal on Eesti keskmise sarnane, 7–10% õpilastest.

Järelevalve ajal oli koolis 222 õppekasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Õppekasvatusala juhtivaid töötajaid oli kümme, kõigi kvalifikatsioon vastas nõuetele. Üldharidusainete õpetajaid oli 56, neist kvalifikatsioon vastas nõuetele 42 (75%) õpetajal. Kutseõpetajaid oli 149, neist 37 (26%) omasid kesk- või kutsekeskharidust. Kutseõpetajatest on asunud õppima 12 õpetajat. Seega on koolil eeldus saavutada kolme aasta jooksul olukord, kus kutsestandardi madalaimale tasemele vastavaid kutseõpetajaid on 26 (17%). Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele kahel sotsiaalpedagoogil – puudub erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse, neist ühel vastaks kvalifikatsioon nõuetele eripedagoogina töötamiseks.

Kooli õppekeskkond on kaasaegne ja õppetegevust toetav. Vestlustel osalenud õpilased tõid positiivsena välja õpetajate professionaalsuse, ajakohased õppevahendid, hea praktikakorralduse ja tugispetsialistide toetuse. Õpetajad lisasid positiivsena ja kooli eripärana mentorsüsteemi rakendamise, õpilaste keelelise ja individuaalse eripäraga arvestamise, sportimisvõimalused, hinnatakse head tööõhkkonda ja juhtkonna toetust.

OLUKORRA KIRJELDUS

Kool on Tartu Linnavalitsuse hallatav munitsipaalõppeasutus, kus õppis 2024/2025. õppeaastal 10.11.2024 seisuga 3159 õpilast (tabel 1). Kool on Eesti suurima õpilaste arvuga kutseõppeasutus, kus õpib 11% kõigist Eesti kutseõppuritest ning 13% kutsekeskhariduse tasemel õppuritest.

Tabel 1. Õpilaste arv õppeaastatel 2020/2021–2024/2025

Õppeaasta	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Kutsekeskharidus	1437	1500	1484	1559	1604
Muu kutseharidus	1515	1606	1441	1596	1555
Kokku	2952	3106	2925	3155	3159

Allikas: *Haridussilm, andmed 10.11 seisuga*

1. Õpilaste vastuvõtu korraldus ning vastuvõtuprotsess

1.1. Õpilaste vastuvõtu kord ja tingimused

1.1.1. Õpilaste kutseõppeasutusse vastuvõtu kord oli vaatluse all oleval perioodil reguleeritud haridus- ja teadusministri määrusega¹. Nimetatud määruse² kohaselt pidi kool kehtestama vastuvõtu korra määramises reguleerimata küsimustes ÕKEs. Sama oli sätestatud ka haridus- ja teadusministri määramises³, mille kohaselt pidi ÕKEs olema kehtestatud õpilaste vastuvõtu kord. Kooli õppekorralduseeskirja peab kinnitama kooli nõukogu⁴.

ÕKE⁵ oli kooli nõukogu kinnitanud. Kooli nõukogu koosolekul on ÕKEt muudetud, protokollis⁶ on märgitud, et otsustati ühehäälselt kinnitada ÕKE ja lisa 1 „Õppijate vastuvõtukord“. Protokollist ei selgu, mida muudeti. Protokollis lisana on viidatud kooli nõukogu protokollile 11, kuid ei nähtu, et protokollis lisa oleks ÕKE ja selle lisa. Haldusmenetluse seaduse⁷ (edaspidi *HMS*) kohaselt märgitakse haldusakti põhjenduses haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Nõukogus vastu võetud otsustele ei ole lisatud viidet õiguslikule alusele.

Õpilaste vastuvõtu kord 2023/2024. ja 2024/2025. õppeaastal õppekavadele pagari- ja kondiitritoodete tehnoloogia (215626) ning kokk (215096) oli reguleeritud ÕKE lisas⁸.

2024. aastal on ÕKE kinnitatud⁹ kooli nõukogus koos lisadega. Nõukogu protokollis puuduvad otsuste õiguslikud alused, nagu näeb ette HMS¹⁰.

Vastuvõtukomisjoni töökorra oli direktor kinnitanud¹¹. Vastuvõtukomisjonide koosseis oli kinnitatud direktori käskkirjaga¹².

ÕKEt muudeti seoses kutsehariduse õigusaktide muudatustega, mis jõustusid 30.08.2024. Järelevalve ajal reguleeris õpilaste vastuvõttu kooli nõukogus kinnitatud¹³ „Õppijate vastuvõtu kord Tartu Rakenduslikus Kolledžis“.

Kooli veebilehel sisseastumise alamlehelt¹⁴ õpilaste vastuvõtu kord leitav ei ole, kord on dokumentide loetelus, kuid sellel on märges „Tunnistatud kehtetuks. Nõukogu 28.08.2024 koosoleku protokoll nr 6, otsus nr 1.“ Dokumendil on märges „Lisa 1. Õppijate vastuvõtu kord Tartu Rakenduslikus Kolledžis“. Eeltoodust ei selgu, mida tähendab lisa 1, mis on tunnistatud kehtetuks ja milline on kehtiv õpilaste vastuvõtu kord.

¹ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“.

² Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“, § 2 lg 4.

³ Haridus- ja teadusministri 28.08.2013. a määrus nr 23 „Kutseõppeasutuse arendustegevust ja õppekasvatustööd käsitlevate kohustuslike dokumentide nõuded ja dokumentide pidamise kord“, § 7 lg 2 p 3.

⁴ KutÕS, § 17 lg 5 p 5.

⁵ Kooli nõukogu 01.08.2023 koosoleku protokoll nr 8, muudetud nõukogus 01.12.2023, protokoll nr 11.

⁶ Kooli nõukogu 01.12.2023 koosoleku protokoll nr 11.

⁷ HMS, § 56 lg 2.

⁸ ÕKE lisa 1, Õppijate vastuvõtu kord Tartu Rakenduslikus Kolledžis, kooli nõukogu 01.08.2023 koosoleku protokoll nr 8, muudetud nõukogus 01.12.2023, protokoll nr 11.

⁹ Kooli nõukogu 11.06.2024 koosoleku protokoll nr 5.

¹⁰ HMS, § 56 lg 2.

¹¹ Direktori 07.12.2023 käskkiri nr 838 „Vastuvõtukomisjoni töökorra ning 2024. a talvise vastuvõtu plaani ja vastuvõtukomisjoni koosseisu kinnitamine“, 12.06.2024 käskkirjaga nr 381 kinnitatud „Vastuvõtukomisjoni töökord“.

¹² Direktori 29.02.2024 käskkiri nr 157 „Vastuvõtukomisjonide kinnitamine“.

¹³ Kooli nõukogu 28.08.2024 koosoleku protokolliga nr 6 kinnitatud „Õppijate vastuvõtu kord Tartu Rakenduslikus Kolledžis“.

¹⁴ <https://voco.ee/sisseastumine/>, 04.12.2024.

Tugikeskuse juhi kinnitusel on eelnimetatud kord kehtiv ja selle alusel toimub õpilaste vastuvõtt alates käesoleva õppeaasta algusest.

1.1.2. Haridus- ja teadusministri määruse¹⁵ kohaselt pidi kool hindama asjakohaseid hindamismeetodeid kasutades õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks. Õppijate vastuvõtu korras¹⁶ on sätestatud, et õppijakandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks hindab vastuvõtukomisjon. Vastuvõtukomisjoni ülesandeks on nõustamine ja teavitamine; dokumentide vastuvõtmine; õppijakandidaadi valmisoleku hindamine, saavutamaks õppekavas kirjeldatud õpiväljundeid¹⁷.

Direktori käskkirjaga¹⁸ kinnitatud vastuvõtukomisjoni töökorra kohaselt vastuvõtukomisjoni esimees väljastab vajadusel õppijakandidaadile väljavõtte protokollist, kui õpilane soovib tutvuda oma sisseastumiskatsete tulemustega; osaleb vajadusel vastuvõtukomisjoni töös; kinnitab, allkirjastab vastuvõtu protokollid ja kannab siseveebi. Vastuvõtukomisjoni töökord¹⁹ kehtestab, et vastuvõtukomisjoni assistent (vastuvõtuassistent) koostab vastuvõtukatse(te) järgselt sisseastumise infosüsteemis (edaspidi SAIS) katseprotokoll(i) ja õppijakandidaatide pingerea, mille avalikustab SAISis katse(te)le järgneva kolme tööpäeva jooksul, tehes õppijakandidaadile märke “vastuvõetav” või kandidaadile, kes ei osalenud sisseastumiskatsetel, sissekande “0” punkti, protokollid märke “mitteilmunud, konkurentsist väljas” ning SAISi “konkurentsist väljas”; vormistab ja vajadusel kinnitab vastuvõtu protokollid ning korraldab protokollide allkirjastamise.

Järelevalves esitati 2024/2025. õppeaasta vastuvõtuvestluse hindamismaatriks, kus on välja toodud, et vestluse eesmärk on välja selgitada kandidaadi valmisolek kutseõpinguteks, tema õpimotivatsioon eriala omandada ja saavutada õppekavas kirjeldatud õpiväljundid. Vastuvõtukomisjonide protokollid²⁰ sisaldavad testide ja grupivestluste lõpptulemust (punkte). Dokumendina hindamismaatriksit kinnitatud ei olnud. Vastuvõtukomisjoni otsused puuduvad.

HMS²¹ sätestab, et haldusaktis peab olema viide haldusakti vaidlustamise võimaluste, koha, tähtaja ja korra kohta. Protokollides puudub vaidlustamisviide.

Direktori asetäitja õppealal selgitas, et 2023/2024. õppeaastal toimus üleminek keskkonda SAIS ja olid esimesed vastuvõtud SAISi kaudu. Enne seda toimus vastuvõtu dokumenteerimine kooli siseveebis. Kool eeldas, et SAIS tagab kogu dokumenteerimise õiguspärasuse, aga nii see ei toimunud. Osakonnajuhataja lisas, 2024/2025. õppeaasta vastuvõtul oli koka õppekavale õppima asuda soovijatele test ja vestlus. Protokoll vormus SAISis automaatselt ja selle põhjal koostati siseveebis vastuvõtukomisjoni protokoll. Kuidas katsete punktid kujunesid, oli koolisisene dokument, ning õpilane seda, kuidas punktid kujunesid, SAISist ei näinud, kuna SAIS ei võimalda esitada lisadokumente. Vastuvõtukomisjoni liikmed vastuvõtukomisjoni protokolle ei ole allkirjastanud.

¹⁵ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“, § 3 lg 1 p 4; haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 5 lg 6.

¹⁶ ÕKE lisa 1, Õppijate vastuvõtu kord Tartu Rakenduslikus Kolledžis, kooli nõukogu 01.08.2023 koosoleku protokoll nr 8, muudetud nõukogus 01.12.2023, protokoll nr 11.

¹⁷ ÕKE lisa 1, p 4.1. Õppijate vastuvõtu kord Tartu Rakenduslikus Kolledžis, kooli nõukogu 01.08.2023 koosoleku protokoll nr 8, muudetud nõukogus 01.12.2023, protokoll nr 11. Direktori 12.06.2024 käskkirjaga nr 381 kinnitatud „Vastuvõtukomisjoni töökord“, p 1.

¹⁸ Direktori 12.06.2024 käskkirjaga nr 381 kinnitatud „Vastuvõtukomisjoni töökord“, p-d 4.4–4.6.

¹⁹ Direktori 12.06.2024 käskkirjaga nr 381 kinnitatud „Vastuvõtukomisjoni töökord“, p-d 5.3, 5.4.

²⁰ Kokk põhikooli baasil (test), 14.06.2024, 17.06.2024, 18.06.2024; Kokk põhikooli baasil (grupivestlus) 17.06.2024, 18.06.2024.

²¹ HMS, § 57 lg 1.

Järelevalves toimunud vestlusel osales valimi õppekavadelt neli õpilast, neist kolm olid tulnud vene õppekeelega koolist. Millised olid sisseastumistingimused, õpilaste sõnul nad eelnevalt ei teadnud. Õpilaste kinnitusel toimus neil kooli sisseastumisel ainult veebivestlus, kus osales mentor, üks õpilane nimetas, et osales ka sotsiaalpedagoog. Vestlusel osalenud õpilasesinduse liikmed märkisid, et nemad ei teadnud, mida sisaldab sisseastumisvestlus ja millistel teemadel see toimub, nende hinnangul võiks vastuvõtu lävend olla kõrgem ning vastuvõtul võiks selgitada välja õpilase motivatsioon õppida valitud erialal, et vähendada väljalangevust.

Vastuvõtukomisjoni liikmetega vestluses märgiti, et veebivestlusi on viidud läbi COVID-19 ajast. Kuna vestlus kestab 20 minutit, on õpilastele võimaldatud veebivestlust. 2023. aastal koka õppekavale sisseastunutel oli ainult vestlus, 2024. aastast on ka test. Kirjalikku testi sisseastumisel veebi teel ei võimaldata teha, seda saab sooritada koolis. Kui testitulemus oli üle 60 punkti, siis vestlus loeti maksimumpunktidele sooritatuks. Pagari-kondiitritoodete tehnoloogia erialal on ainult vestlus. Õpilastel, kes elavad koolist kaugemal, võimaldatakse vestlus viia läbi veebis. Vastuvõtukomisjoni liikmete kinnitusel osalesid kõigil vestlustel kõik komisjoni liikmed, lisaks vestles muukeelsete õpilastega tugikeskuse juhataja.

1.1.3. 30.08.2024 jõustus haridus- ja teadusministri määrus²², mis täpsustab õpilaste vastuvõtu ja väljaarvamise seonduvat. Määrus²³ sätestab, et vastuvõtukomisjon või tema volitatud isik hindab vastavalt direktori kehtestatud vastuvõtutingimustele ja hindamiskriteeriumidele õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks. Õpilaskandidaadi hindamine ja selle tulemus peab olema protokollitud.

Määruse²⁴ kohaselt peab vastuvõtukomisjon koostama vastuvõtuprotokolli, mille alusel moodustatakse õpilaskandidaatide paremusjärjestus ja tehakse õppekavale vastuvõetavate õpilaste arvu ulatuses vastuvõtu tingimused täitnud õpilaskandidaatidele kooli vastuvõtmise ettepanek. Õpilaskandidaatidele, kes paremusjärjestuse alusel ei osutu valituks, saadetakse esialgne teade kandidaadi paremusjärjestuses paiknemise ning mitte valituks osutumise kohta. Kool avalikustab paremusjärjestuse kodeeritult elektroonilises vastuvõtukeskkonnas või kooli veebilehel vastuvõtukonkursi ajakavas ette nähtud kuupäevaks.

Samuti on kehtestatud²⁵, et õpilaskandidaadi kohta, kes ei osutu paremusjärjestuse alusel vastuvõetavate õpilaste arvu sisse, teeb vastuvõtukomisjon põhjendatud otsuse kooli mittevastuvõtmise kohta pärast seda, kui õpilaskandidaatide õppima asumise kinnitamise tähtaeg on möödunud. Pärast kohtade kinnitamise tähtpäeva saabumist on koolil õigus vabaks jäänud kohti pakkuda paremusjärjestuses vabanenud kohale tõusnud kandidaatidele. Kui ettepaneku saanud kandidaat ei kinnita määratud tähtaja jooksul kooli õppima asumist, tehakse tema suhtes põhjendatud mittevastuvõtmise otsus. Õpilaskandidaati teavitatakse otsusest viivitamatult.

Määrus²⁶ sätestab, et vastuvõtutingimused ning hindamismetoodika ja -kriteeriumid, sealhulgas põhjendatud juhtudel vastuvõtu tingimustes kohanduste tegemise põhimõtted tulenevalt õppekava spetsiifikast või õppijate erivajadustest kehtestab direktor ning need avalikustatakse kooli veebilehel hiljemalt vastuvõtukonkursi alguseks. Hindamiskriteeriumid

²² Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“.

²³ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 5 lg 6.

²⁴ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 5 lg 8.

²⁵ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 5 lg 12.

²⁶ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 3 lg 2.

peavad olema asjakohased, põhjendatud ja tagama isikute võrdse kohtlemise²⁷.

1.1.4. 30.08.2024 jõustunud haridus- ja teadusministri määruse²⁸ kohaselt peab direktor moodustama õpilaste vastuvõtuks vähemalt kolmeliikmelise alalise vastuvõtukomisjoni, kuhu kuulub vähemalt üks tugispetsialist, ja kinnitama kooli vastuvõtu korra, sealhulgas komisjoni töökorra.

Alaline vastuvõtukomisjon ning vastuvõtukomisjoni töökord on kinnitatud direktori käskkirjaga²⁹.

1.2. Õpilaste toevajaduse väljaselgitamine vastuvõutuprotsessis

1.2.1. HEV-õpilase kutseõppe tasemeõppe korraldamine, sealhulgas haridusliku erivajaduse tuvastamine ning tugimeetmete rakendamine on reguleeritud haridus- ja teadusministri määrusega³⁰. Tugiteenuste osutamise tingimused ja kord tuleb määrata³¹ kooli õppekorralduseeskirjas.

Tugiteenuste osutamise tingimused ja kord on ÕKEs kehtestatud³².

Kutseõppe kvaliteedi hindamisel³³ on kooli tugevusena toodud välja läbimõeldud ja sisseastujat toetav vastuvõutuprotsess: motivatsioonikirja kirjutamine, võimalus esitada avaldus kahele erialale. Vastuvõutuprotsessi on kaasatud tugispetsialist ja karjäärinõustaja, mis annab võimaluse tugiteenuste vajadust varakult märgata ning õpilaskandidaatidel saada sisseastumisel karjäärialast nõustamist. Vastuvõutuprotsess on paindlik: võimalus esitada sisseastumisavaldus erinevatel aegadel (vastuvõtusessioonid) ja võimalus lülituda kutsevaliku aasta programmi või vahetada eriala.

Tugikeskuse juhi sõnul on tugikeskusel õpilaste vastuvõtul nõustav ja võimalikku erivajadust tuvastav roll, tugitöötajad on kaasatud vastuvõtuvestlustele vastavalt vajadusele, prioriteet on põhiharidusega õpilaste vastuvõtt.

Direktori asetäitja õppealal lisas, et vastuvõutuprotsessi on analüüsitud, vajadusel uuendatud. Kutsevaliku õppesse oli rohkem tahtjaid, kui oli võimalus vastu võtta. 2024. aastal lepiti kokku ühtses hindamismaatriksis, kinnitatud staatust sellel ei ole. Lisadokumendina nõutakse motivatsioonikirja, v.a HEV-õpilastelt. Motivatsioonikirja koostamiseks abistavad küsimused on kättesaadavad kooli veebilehel.

Vestlusel osalenud tugispetsialistid tõid välja, et proovitakse olla nii paljude vastuvõttude juures, kui on võimalik, prioriteet on alaealised. Tehakse graafik, kes tugispetsialistidest millises vastuvõtukomisjonis osaleb, aga võib ka juhtuda, et iga vastuvõtukomisjoni tegevuses osaleda ei saada, sel juhul osaleb mentor. Vastuvõtul saadakse teavet kandidaadi keeleoskuse kohta testi tulemustest ja vestlusest. Kui on näha, et kandidaadi keeleoskus ei ole piisav,

²⁷ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 3 lg 3.

²⁸ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 2 lg 3.

²⁹ Direktori 22.11.2024 käskkirj nr 768 „Alalise vastuvõtukomisjoni kinnitamine“.

³⁰ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“.

³¹ Haridus- ja teadusministri 28.08.2013. a määrus nr 23 „Kutseõppeasutuse arendustegevust ja õppekasvatustööd käsitlevate kohustuslike dokumentide nõuded ja dokumentide pidamise kord“, § 7 lg 2 p 11.

³² ÕKE, lisa 2, Tugiteenuste ja -meetmete rakendamise kord Tartu Rakenduslikus Kolledžis, kooli nõukogu 28.08.2024 koosoleku protokoll nr 6.

³³ Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse kvaliteediagentuur. Kutseõppe kvaliteedi hindamine. Tartu Kutsehariduskeskuse majutamise ja toitlustamise, reisimise, turismi ja vaba aja veetmise, iluteeninduse ja juuksuritöö ning koduteeninduse õppekavariühmade hindamisaruanne. 2019.

soovitatakse õpilasele lihtsamat õppekava.

1.2.2. Õppijate vastuvõtu korras³⁴ on sätestatud, et õppijakandidaat, kes on omandanud eelneva hariduse mõnes muus õppekeeles, kuid soovib alustada õpinguid eesti keeles, peab tõendama eesti keele oskust kas riigikeeleoskuse tunnistusega (väljavõtte eesti.ee portaalist) või vastuvõtuvestlusel. Vastuvõtukomisjonil on õigus suunata õppijakandidaat, kelle eesti keele oskus võib õppimiseks olla ebapiisav, sooritama eesti keele tasemetesti.

Tugikeskuse juht selgitas, et vastuvõtuprotsessis riigikeeleoskuse taset ei hinnata, aga kui õpilane on vastu võetud, siis viiakse läbi sõeltest. Direktori asetäitja õppealal lisas, et ebapiisava eesti keele oskusega õpilased suunatakse kutsevaliku aastasele õppekavale. Tasemetesti ei ole kedagi suunatud tegema.

Vestlusel osalenud valimi õppekavade neli õpilast, kellest kolm olid tulnud vene õppekeelega koolist, märkisid, et nendelt eesti keele oskuse kohta sisseastumisel ei küsitud.

1.3. Dokumenteerimine ja teabehaldus

1.3.1. Haridus- ja teadusministri määruse³⁵ kohaselt peab õpilase vastuvõtmiseks kool korraldama vajalike dokumentide vastuvõtmise, registreerimise ja säilitamise vastavalt kooli asjaajamiskorrale.

Kooli asjaajamiskord on kinnitatud direktori käskkirjaga³⁶. Asjaajamiskord reguleerib dokumentide vastuvõtmist, registreerimist ja säilitamist.

Järelevalves selgus, et vastuvõtukomisjoni protokollid ei ole kooskõlas HMSis sätestatuga, seetõttu on oluline pöörata tähelepanu protokollide vormistamisele.

1.3.2. Haridus- ja teadusministri määrus³⁷ sätestab, et hiljemalt õppetöö alguseks kantakse vastu võetud õpilased direktori käskkirjaga kooli õpilaste nimekirja ning õpilased registreeritakse Eesti hariduse infosüsteemis.

Vastu võetud õpilaste nimekiri on kinnitatud direktori käskkirjaga³⁸ ning õpilased on registreeritud Eesti hariduse infosüsteemis³⁹.

1.3.3. KutÕS⁴⁰ sätestab, et kooli vastuvõtutingimusi ja -korda ning õppekorraldust reguleerivad dokumendid, sealhulgas kooli põhimääruse, õppekavad ning õppekorralduseeskirja ja sisekorraeskirja avalikustab kool oma veebilehel.

Kooli põhimäärus, õppekavad, õppekorralduseeskiri ja sisekorraeskiri on veebilehel⁴¹ avalikustatud. Kooli veebilehel⁴² oli järelevalve ajal põhimääruse kehtetu redaktsioon. 13.09.2024 on vastu võetud põhimääruse muudatused⁴³, mis jõustusid 01.10.2024.

³⁴ ÕKE lisa 1, p 2.8. Õppijate vastuvõtu kord Tartu Rakendusliku Kolledžis, kooli nõukogu 01.08.2023 koosoleku protokoll nr 8, muudetud nõukogus 01.12.2023, protokoll nr 11.

³⁵ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“, § 3 lg 1 p 5; 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 2 lg 9.

³⁶ Direktori 22.10.2024 käskkiri nr 680 „Tartu Rakendusliku Kolledži asjaajamiskord“.

³⁷ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“, § 4 lg 1.

³⁸ Direktori 29.08.2024 käskkiri nr 1000 „Õpilaste vastuvõtt.“

³⁹ EHIS, 01.11.2024.

⁴⁰ KutÕS, § 25 lg 6.

⁴¹ <https://voco.ee/uldinfo/dokumendid/>, 04.12.2024.

⁴² <https://voco.ee/wp-content/uploads/VOCO-pohimaarus.pdf>, 04.12.2024.

⁴³ [Tartu Rakendusliku Kolledži põhimäärus–Riigi Teataja](#).

1.4. Ettepanekud direktorile

- 1.4.1. Korraldada kooli veebilehe süsteemset ülevaatus, et esitatud teave oleks aja- ja asjakohane.
- 1.4.2. Kaaluda võimalust hinnata vastuvõtuprotsessis ka muu kodukeelega või muu õppekeelega koolist tulnud õpilaste riigikeeleoskuse taset ja toevajadust, tagamaks õpilaste toetamine õppeperioodi algusest.

1.5. Ettekirjutused pidajale

- 1.5.1. Tagada vastuvõtukomisjoni protokollide koostamise lähtudes haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määruse nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“ § 5 lõigetes 6, 8 ja 12 sätestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.02.2025.
- 1.5.2. Tagada hindamismetoodika ja -kriteeriumide kehtestamise direktori käskkirjaga, lähtudes haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määruse nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“ § 3 lõigetest 2 ja 3. Täitmise tähtaeg: 01.02.2025.

2. I kursusele vastu võetud õpilaste toetamine õpinguperioodil

2.1. Õpilaste toevajaduse väljaselgitamine õpinguperioodil

2.1.1. Haridus- ja teadusministri määruse kohaselt⁴⁴ tuleb koolis haridusliku erivajaduse tuvastamiseks ning vajalike tugiteenuste või tugimeetmete määramiseks ja rakendusplaani koostamiseks, sealhulgas meetmete tulemuslikkuse hindamiseks, muutmiseks ning rakendamise lõpetamiseks, moodustada tugirühm, kuhu lisaks tugispetsialistidele kuuluvad HEV-õpilase rühmajuhendaja ja vajadusel õpiprotsessiga vahetult seotud õpetajad. Kool peab määrama⁴⁵ töötaja, kes vastutab HEV-õpilaste õppekorralduse ja tugirühma töö koordineerimise eest, sealhulgas õpilase erivajaduse tuvastamise ja tugimeetmete määramise korraldamise ning rakendamise tulemuslikkuse jälgimise ja dokumenteerimise eest.

Koolis õppis 10.11.2024 seisuga 343 õpilast, kelle emakeel ei ole eesti keel ja/või kes on tasemehariduse lõpetanud mõnes muus keeles kui eesti keel. Lisaks oli 21 õpilast, kelle emakeele ja varasemate tasemehariduse õppekeelte andmeid ei ole (tabel 2).

Õpilased, kellele on märgitud kas õpingute alustamiseks ebapiisav eesti keele oskus või tugimeetmena täiendav eesti keele õpe, on need, kelle emakeel erineb eesti keelest ja/või kelle varasem õpingute õppekeel on erinenud eesti keelest. EHISE andmetel on vähemalt üks hariduslik erivajadus 737 õpilasel, sh vähemalt üks tervisega seotud hariduslik erivajadus on 552 õpilasel.

190 õpilasele on märgitud õpingute alustamiseks ebapiisav eesti keele oskus, neist 158-le on märgitud tugimeetmena täiendav eesti keele õpe. 150 õpilasele, kelle emakeel pole eesti keel ja/või kes on varasemalt tasemehariduse lõpetanud mõnes muus keeles kui eesti keel, ei ole märgitud, et neil oleks õpingute alustamiseks ebapiisav eesti keele oskus, kuid kolmele neist on märgitud täiendav eesti keele õpe. Järelevalve ajal pakuti täiendavat eesti keele õpet 117 õpilasele.

⁴⁴ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 5 lg 2.

⁴⁵ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 5 lg 3.

Tabel 2. Kooli õpilaste emakeele ja varasemate õppekeelte andmed

Tase	Emakeel on eesti keel ja/või on omandanud eesti keeles tasemehariduse	Emakeel pole eesti ja/või pole eesti keeles haridust omandanud	Kodakondsus on Eesti ja/või elukohamaa on Eesti, emakeele ja õppekeele andmed puuduvad	Kokku
421 Teise taseme kutseõpe (vv alates 01.09.2013)	15	26		41
431 Kolmanda taseme kutseõpe (vv alates 01.09.2013)	127	75	3	205
441 Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskharidusõpe) (vv alates 01.09.2013)	1503	100	1	1604
442 Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (vv alates 01.09.2013)	796	107	14	917
443 Neljanda taseme kutseõppe jätkuõpe (vv alates 01.09.2013)	19	9	1	29
452 Viienda taseme kutseõppe esmaõpe (vv alates 01.09.2013)	235	22	1	258
453 Viienda taseme kutseõppe jätkuõpe (vv alates 01.09.2013)	100	4	1	105
Kokku	2795	343	21	3159

Allikas: EHIS, väljavõte 10.11.2024 seisuga

Direktor on määranud⁴⁶ töötaja, kes vastutab HEV-õpilaste õppekorralduse ja tugirühma töö koordineerimise eest, sealhulgas õpilase erivajaduse tuvastamise ja tugimeetmete määramise korraldamise ning rakendamise tulemuslikkuse jälgimise ja dokumenteerimise eest. Tugirühma töökorralduse eest vastutab tugikeskuse juht⁴⁷.

Kooli tugirühma tegutsemise kord⁴⁸ sätestab, et tugirühmade koosseisud kinnitatakse direktori käskkirjaga igaks õppeaastaks.

Koolis on moodustatud 14 tugirühma ja need on kinnitatud direktori käskkirjaga⁴⁹. Tugirühma juht kuulub kõigisse tugirühmadesse.

⁴⁶ Direktori 30.08.2024 käskkiri nr 488 „Tugirühma tegutsemise töökord Tartu Rakenduslikus Kolledžis“.

⁴⁷ Direktori 30.08.2024 käskkiri nr 488 „Tugirühma tegutsemise töökord Tartu Rakenduslikus Kolledžis“, p 5.1.

⁴⁸ Direktori 30.08.2024 käskkiri nr 488 „Tugirühma tegutsemise töökord Tartu Rakenduslikus Kolledžis“, p 3.2.

⁴⁹ Direktori 13.09.2024 käskkiri nr 541 „Tugirühmade koosseisud Tartu Rakenduslikus Kolledžis 2024/2025. õppeaastaks“.

Kutseõppe kvaliteedi hindamisel⁵⁰ on kooli tugevusena toodud välja õppijate toetamiseks loodud tugikeskus. Kooli HEV-õpilaste jaoks on kättesaadavad kõik seadusest tulenevad tugiteenused. Tugikeskuse ja osakondade koostöö eesmärk on abivajajate märkamine ja toe pakkumine. Probleemide puhul saavad õppijad kutseõpetajatelt, kursusejuhatajatelt ja tugikeskusest tähelepanu ja abi. Toetamise abil püütakse vähendada väljalangemist koolist.

Vestlusel osalenud tugispetsialistid märkisid, et vajadusel kaasatakse tugirühma mentor, kooliväliseid spetsialiste. Tugikeskuse juht kuulub kõigi 14 tugirühma koosseisu, aga kõigis füüsiliselt ei osale, vaid osaleb juhul, kui arutelul on õpilase väljaarvamine või keerulised juhtumid. Tugispetsialistidel toimuvad regulaarsed iganädalased koosolekud, kus on teemadeks vastuvõtt, väljaarvamised, keerulisemad juhtumid, jooksvad küsimused. Tugikeskusel on tööplaan, aasta lõpus tehakse selle täitmisest kokkuvõtte.

Direktori asetäitja õppealal lisas, et 2019. aastast on mindud koolis üle mentorsüsteemile ning mentor viib läbi koostöövestlusi õpilastega. Ühel grupil on kaks mentorit, seega üks mentor 15 õpilase kohta.

Vestlusel osalenud õpilaste sõnul pööratakse abivajaduse puhul esmalt mentori poole, õpetajatelt on võimalus saada konsultatsioone, teati, et koolis on olemas tugispetsialistid.

2.1.2. Määruse⁵¹ kohaselt on tuvastatavaks erivajaduseks ka õpingute alustamiseks ebapiisav eesti keele oskus, mille tuvastamise aluseks on põhi- või keskhariduse omandamist tõendav dokument või kooli tugirühma otsus ning kool koostöös kooli pidajaga peab tagama⁵² HEV-õpilasele tugiteenuste, sealhulgas karjääriteenuse, õpiabi, eri- ja sotsiaalpedagoogilise ja psühholoogilise teenuse kättesaadavuse ning rakendama vajadusel tema toetamiseks hariduslikke tugimeetmeid, sh täiendavat eesti keele õpet õpilasele, kes pole suuteline õpet alustama eesti keeles.

Tugikeskuse juhi sõnul suunatakse õpilased eesti keele oskuse tuvastamiseks vajadusel tegema sõeltesti, peale seda komplekteeritakse õppegrupid. Täiendavalt kaardistatakse eesti keele oskus õppegrupi õpetaja poolt. Õpilased, kelle keeleoskus ei ole piisav, saavad üks kuni kaks korda nädalas täiendavat eesti keele õpet vastavalt õppetöö graafikule.

Tugispetsialistid tõid vestlusel välja, et muu emakeelega õpilastele pakutakse eestikeelse õppega kiiremaks kohanemiseks veel täiendavaid tugimeetmeid, nt määratakse õppegrupil tugiisik, kes aitab tõlkida, tunnis aru saada. Tugiisik kuulub kas tugikeskuse või osakonna struktuuri, see otsustatakse koostöös osakonna juhatajaga.

Vestlusel osalenud valimi õpperühmade kolm õpilast kinnitasid, et neil on olnud võimalus osaleda täiendavas eesti keele õppes, kuid kaks neist loobusid, kuna õpe toimub keeletasemel A2, aga nende endi tase on kõrgem.

2.1.3. Haridus- ja teadusministri määruse⁵³ kohaselt peab vastutava töötaja ja tugirühma ülesanded ning töökorra kinnitama direktor käskkirjaga ning teavitama kooli nõukogu.

Direktor on kinnitanud käskkirjaga vastutava töötaja ja tugirühma ülesanded ning töökorra⁵⁴ ja teavitanud sellest kooli nõukogu.

⁵⁰ Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse kvaliteediagentuur. Kutseõppe kvaliteedi hindamine. Tartu Kutsehariduskeskuse majutamise ja toitlustamise, reisimise, turismi ja vaba aja veetmise, iluteeninduse ja juuksuritöö ning koduteeninduse õppekavarühmade hindamisaruanne. 2019.

⁵¹ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 6 p 8.

⁵² Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 1 p 5.

⁵³ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 5 p 5.

⁵⁴ Direktori 30.08.2024 käskkiri nr 488 „Tugirühma tegutsemise töökord Tartu Rakenduslikus Kolledžis“.

Tugirühma koosolekute protokollidest nähtub, et tugirühm on tuvastanud õpilastel täiendava toe vajadust, määranud vajalikke tugimeetmeid, hinnanud tugiteenuste ja -meetmete tulemuslikkust. Järelevalvele esitati tugikeskuse 2023. aasta kokkuvõtte, kus olid välja toodud aasta õnnestumised ja kitsaskohad.

Tugikeskuse juhi sõnul on keskuse tugevuseks pädev ja kompetentne meeskond, tugitöötajaid võiks alati olla rohkem, et saaks jõuda rohkemate õpilasteni. Direktori asetäitja õppealal töi välja, et kool saab õpilasi koolitada ja toetada, aga keeruline on HEV-õppijate liikumine tööturule. Õpilaskodus on u 600 õpilast, kes vajavad samuti nõustamist. Sel aastal võeti kooli tööle ka turvatöötaja. Direktor lisas, et turvalisusele on sellest aastast pööratud veelgi suuremat tähelepanu.

2.2. Tugispetsialistide teenuse osutamine

KutÕSi⁵⁵ kohaselt on õpilastel õigus saada õppimise toetamiseks tasuta tugiteenuseid. Haridus- ja teadusministri määrus⁵⁶ sätestab, et kool koostöös kooli pidajaga tagab HEV-õpilasele tugiteenuste, sealhulgas karjääriteenuse, õpiabi, eri- ja sotsiaalpedagoogilise ja psühholoogilise teenuse kättesaadavuse.

Kutseõppe kvaliteedi hindamisel⁵⁷ on toodud välja, et töötajate sõnul peaks tugikeskuses olema poole rohkem spetsialiste, sest probleeme on palju ja väga erinevaid.

Järelevalve ajal töötas koolis kaheksa tugispetsialisti: tugikeskuse juht, kolm sotsiaalpedagoogi kokku 3,0 ametikohaga, neist kahe kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele, kaks eripedagoogi kokku 2,0 ametikohaga, kaks koolipsühholoogi kokku 1,8 ametikohaga.

Direktori asetäitja õppealal märkis, et peale kutseõppe kvaliteedi hindamist on kooli loodud täiendavalt üks psühholoogi ja üks eripedagoogi ametikoht, seoses kutsehariduse õigusaktide muudatustega on tugispetsialistide vajadus suurenenud.

Tugikeskuse juhi sõnul asub detsembrist tööle HEVKO, kes on erialalt eripedagoog. Vestlusel osalenud tugispetsialistide sõnul võiks tugitöötajaid olla rohkem, nt sotsiaalpedagoog, psühholoog, vaimse tervise õde, et viia läbi suuremas mahus ennetustegevust.

Vestlusel osalenud õpetajad tõid välja, et tugispetsialiste peaks olema rohkem, eriti tuntakse vajadust sotsiaal- ja eripedagoogide järele. Vajadust nähakse ka abiõpetajate ja tugiisikute järele.

2.3. Tugimeetmete rakendamine

2.3.1. Haridus- ja teadusministri määruse⁵⁸ kohaselt tuleb tugiteenused ja HEV-õpilasele osutatavad tugimeetmed ning nende rakendamise põhimõtted kehtestada kooli õppekorralduseeskirjas.

ÕKEs⁵⁹ on kehtestatud tugiteenused ja HEV-õpilasele osutatavad tugimeetmed ning nende rakendamise põhimõtted.

⁵⁵ KutÕS, § 43 lg 2 p 10.

⁵⁶ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 1.

⁵⁷ Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse kvaliteediagentuur. Kutseõppe kvaliteedi hindamine. Tartu Kutsehariduskeskuse majutamise ja toitlustamise, reisimise, turismi ja vaba aja veetmise, iluteeninduse ja juuksuritöö ning koduteeninduse õppekavarühmade hindamisaruanne. 2019.

⁵⁸ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 6.

⁵⁹ ÕKE, kinnitatud kooli nõukogus 28.08.2024, koosoleku protokoll nr 6, lisa 2.

2.3.2. KutÕSi⁶⁰ kohaselt võib kool õpilase individuaalsuse arvestamiseks teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, koostades õpilasele kooli õppekava alusel individuaalse õppekava (edaspidi *IÕK*).

Järelevalves esitati kaks *IÕK*d ja need on kinnitatud direktori käskkirjaga⁶¹. Mõlemad on koostatud õppeaines matemaatika. Ülejäänud õpilaste *IÕK*d koos direktori käskkirjadega olid kättesaadavad kooli siseveebis.

EHISE⁶² andmetel oli koka erialal 2023 seitse *IÕK*d, 2024 kolm *IÕK*d. *IÕK*d on kinnitatud direktori käskkirjaga⁶³ ning siseveebis on *IÕK*d olemas. Kõikides direktori käskkirjaga kinnitatud õppeainetes ei olnud *IÕK*d järelevalve ajaks koostatud. Tugispetsialistide sõnul on õpetajaid vaja motiveerida *IÕK*sid täitma. Kuna erialaõpetajad pole siiani *IÕK*sid täitnud, on vaja õpetajaid selles osas koolitada.

Vestlusel osalenud neljast valimi õppekava õpilasest oli kõigile koostatud *IÕK*, neist ükski ei teadnud, mille kohta on *IÕK* koostatud, kaks arvasid, et võib-olla praktika kohta.

Siseveebi andmetel on õpilastele koostatud *IÕK*d eesti keeles ja kirjanduses, matemaatikas ja õpitee moodulis ning *IÕK* koostamise põhjuseks on ebapiisav eesti keele oskus.

14 õpilasele on koostatud individuaalne õppetöö graafik (edaspidi *IÕG*).

Direktori asetäitja õppealal sõnul on tegemist dokumendiga, millega toetatakse õpilase individuaalsust. Need õpilased ei osale kõigis õppetundides, vaid osalevad vastavalt õppetöö graafikule, mis annab õpilastele võimaluse ühildada tööelu ja õppetöö. Tegemist ei ole tugimeetmega, vaid paindliku õppekorraldusega.

Vestlusel osalenud tugispetsialistid tõid välja, et see on sisuliselt nagu koduõpe. *IÕG* puhul ei pea õpilane käima koolis, selle algatamise aluseks on õpilase soov ja kooli tingimus on, et õppevõlgnevusi ei tohi olla. Vormistuslikult plaanitakse edaspidiselt koostada *IÕK*.

2.3.3. Haridus- ja teadusministri määrusega⁶⁴ on sätestatud, et kool koostöös kooli pidajaga peab tagama HEV-õpilasele tugiteenuste, sealhulgas karjääriteenuse, õpiabi, eri- ja sotsiaalpedagoogilise ja psühholoogilise teenuse kättesaadavuse ning rakendama vajadusel tema toetamiseks järgmisi hariduslikke tugimeetmeid: *IÕK* koostamine ja rakendamine; individuaalse karjääriplaani koostamine; õpe väikerühmas; mõõdukas või põhjalik pedagoogiline sekkumine; täiendav eesti keele õpe õpilasele, kes pole suuteline õpet alustama eesti keeles.

2023/2024. õppeaastal⁶⁵ õppis õppekaval pagari- ja kondiitritoode tehnoloogia (PK23) 31 õpilast, neist toevajadusega oli 12. Järelevalve alguseks oli 12st toevajadusega õpilasest kooli õpilaste nimekirjast välja arvatud seitse õpilast, ühele õpilasele oli koostatud *IÕK* matemaatikas.

Õppekaval kokk (K123) õppis 30 õpilast, neist toevajadusega oli 18, kellest kahel oli toevajadusena ebapiisav eesti keele oskus õpingute alustamiseks. 18st toevajadusega õpilasest neli on kooli õpilaste nimekirjast välja arvatud, kolmele on koostatud *IÕK*.

Õppekaval kokk (K223) õppis 28 õpilast, neist toevajadusega oli 12, kellest kahel oli toevajadusena ebapiisav eesti keele oskus õpingute alustamiseks. 12st toevajadusega õpilasest on kolmele koostatud *IÕK*.

⁶⁰ KutÕS, § 32 lg 8.

⁶¹ Direktori 20.02.2024 käskkiri nr 129; 08.03.2024 käskkiri nr 170.

⁶² EHIS, 18.11.2024.

⁶³ Direktori 14.10.2024 käskkiri nr 652.

⁶⁴ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 1.

⁶⁵ EHIS, 10.11.2023.

Õppekaval kokk (K323v) õppis 10 õpilast, neist toevajadusega oli üheksa, kellest ühel oli toevajadusena ebapiisav eesti keele oskus õpingute alustamiseks. Üheksast toevajadusega õpilasest kaks on kooli õpilaste nimekirjast välja arvatud, kahele on koostatud IÕK.

2024/2025. õppeaastal⁶⁶ õpib õppekaval kokk (K124) 26 õpilast, neist toevajadusega on 7. Õppekaval kokk (K224) õpib 25 õpilast, neist toevajadusega viis, kellest kahel on toevajadusena ebapiisav eesti keele oskus õpingute alustamiseks.

Õppekaval kokk (K324v) õpib üheksa õpilast, neist on toevajadusega üheksa, kellest ühel on toevajadusena ebapiisav eesti keele oskus õpingute alustamiseks. Üheksast toevajadusega õpilasest on koostatud IÕK ühele.

Õppekaval pagari- ja kondiitritoode tehnoloogia (PK24) õpib 29 õpilast, neist toevajadusega on 16. Kaks õpilast on neist akadeemilisel puhkusel.

2.3.4. Haridus- ja teadusministri määrus⁶⁷ sätestab, et tugirühma otsusega määratud tugimeede, selle rakendusplaan ning tugimeetme rakendamise lõpetamise tingimused kooskõlastatakse õpilase ja vajadusel tema seadusliku esindajaga ning kinnitatakse direktori käskkirjaga.

Rakendusplaanidele telliti kooli siseveebi eraldi arendus, mida hakati täitma 2024/2025. õppeaastast. Rakendusplaanid olid avatud kõigile õpilastele, kellele on EHISes mingi toemeede märgitud. Osade õpilaste rakendusplaanid vajavad täiendamist. Tugispetsialistide sõnul vajavad õpetajad rakendusplaanide täitmisel juhendamist.

Rakendusplaanides kajastus ka õpilaste täiendav eesti keele õpe. Eesti keele õpetaja annab õpilasele tagasisidet tema arengu ja keeletaseme kohta kord poolaastas ja märgib selle rakendusplaan. Direktori käskkirjad tugimeetmete määramise kohta olid siseveebis olemas.

2023. aastal koostatud strateegiakaardil⁶⁸ on välja toodud strateegiliste eesmärkide täitmise tulemused eelmise arengukava perioodil (2018–2023), sh õnnestumised ja arengukohad ka tugikeskuse tegevuses. Kokkuvõttes on toodud välja, et HEV-õpilaste tuvastamine ja kaardistamine on märgatavalt paranenud. 2019. aasta novembris oli 238 HEV-õppijat, kuid 2023. aasta novembriks oli see arv kasvanud 766-ni, sealhulgas 100 Ukraina sõjapõgenikku. Arendamist vajab tugimeetmete rakendusplaanide tõhususe hindamine ja täitmine. Tööd alustasid tugirühmad ja laiendati võrgustikutööd õpilaste toetamisel (omavalitsus, lastekaitse, töötukassa, perekonna kaasamine). IÕKde arv on suurenenud ning õpetajad on hakanud neid koostöös eripedagoogidega aktiivsemalt kasutama.

2.3.5. Direktor annab oma pädevuse piires käskkirju⁶⁹. KutÕS⁷⁰ sätestab tingimused, mille alusel saab õpilase arvata välja õpilaste nimekirjast. HMS⁷¹ sätestab, et haldusakti põhjenduses tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses tuleb märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud⁷². Enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited⁷³.

⁶⁶ EHIS, 10.10.2024.

⁶⁷ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 4.

⁶⁸ Tartu Rakendusliku Kolledži strateegiakaart. Toitlustuse ja turismi osakond, 2023. Toiduainete tehnoloogia osakonna 2023. aasta aruanne (Toiduainete töötlemise ÖKR).

⁶⁹ KutÕS, § 15 lg 3.

⁷⁰ KutÕS, § 34¹ lg 1.

⁷¹ HMS, § 56 lg 2.

⁷² HMS, § 56 lg 3.

⁷³ HMS, § 40 lg 1.

Enne menetlusosalise suhtes sellise toimingu sooritamist, mis võib kahjustada tema õigusi, peab haldusorgan andma talle võimaluse arvamuse ja vastuväidete esitamiseks⁷⁴.

Kaalutusõigus (diskretsioon) on haldusorganile seadusega antud volitus kaaluda otsustuse tegemist või valida erinevate otsustuste vahel⁷⁵. Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve⁷⁶.

Järelevalves vaadeldud direktori käskkirjades⁷⁷, millega oli otsustatud õpilane kooli nimekirjast arvata välja õppevõlgnevuste tõttu, puudusid faktilised alused ja kaalutlused ning ei selgunud, kas õpilasele oli antud võimalus arvamuse ja vastuväidete esitamiseks. Ühes vaadeldud käskkirjas⁷⁸ puudusid viited, millisel põhjusel olid õpilased kooli õpilaste nimekirjast välja arvatud.

Haridus- ja teadusministri määrus⁷⁹ sätestab, et õpilase koolist väljaarvamise menetluses kutseõppeasutuse seaduse § 34¹ lõike 1 punktides 3–9 nimetatud alustel teavitab kool viivitamatult õpilast, alaealise või piiratud teovõimega õpilase korral tema vanemat või eestkostjat menetluse alustamisest ning tagab õpilasele või tema esindajale õiguse olla ära kuulatud.

Sama määruse⁸⁰ kohaselt tuleb koolil kutseõppeasutuse seaduse § 34¹ lõike 1 punktis 7 sätestatud väljaarvamise aluse esinemise korral kaaluda ka teisi meetmeid, sealhulgas õpilase ajutist õppetööst eemaldamist või ajutiselt individuaalsele õppetööle viimist. Määrus⁸¹ sätestab, et õpilase saab koolist välja arvata kutseõppeasutuse seaduse § 34¹ lõike 1 punktides 6–8 nimetatud alustel, kui kool on õppija toetamiseks eelnevalt rakendanud kõiki tema käsutuses olevaid meetmeid ja tugirühm on teinud direktorile sellekohase põhjendatud ettepaneku.

2.3.6. Tugiteenuste dokumenteerimine

Haridus- ja teadusministri määruse⁸² kohaselt on direktori käskkiri tugimeetme määramiseks alus EHISesse vastava märke tegemiseks ning tugirühma otsus tugimeetme rakendamise lõpetamiseks on alus märke eemaldamiseks EHISest.

EHISes⁸³ puudub märge osade õpilaste IÕK rakendamise kohta. Tugikeskuse juht selgitas, et EHISesse kantakse IÕK tugimeetmena vaid neil õpilastel, kellele on koostatud IÕK kõikides ainetes. Määruse⁸⁴ kohaselt tuleb kanda kutseõppes õppijate tugisüsteemi liigi andmed EHISesse. Seega sõltumata sellest, mitmes aines IÕKd rakendatakse, tuleb andmed EHISesse kanda.

⁷⁴ HMS, § 40 lg 2.

⁷⁵ HMS, § 4 lg 1.

⁷⁶ HMS, § 4 lg 2.

⁷⁷ Direktori 13.02.2024 käskkiri nr 107 „Õpingute katkestamine. Akadeemilise puhkuse lõpetamine. Varasemate õpingute arvestamine. Õpilaste vastuvõtt“, p 2; 27.08.2024 käskkiri nr 471 „Õpingute katkestamine“, p 1; 30.01.2024 „Õpingute katkestamine. Akadeemiline puhkus. Varasemate õpingute arvestamine“, p 1.1.

⁷⁸ Direktori 30.04.2024 käskkiri nr 278 „Õpingute katkestamine, individuaalne õppekava“.

⁷⁹ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 9 lg 1.

⁸⁰ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 9 lg 2.

⁸¹ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“, § 9 lg 2.

⁸² Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 5.

⁸³ EHIS, 18.11.2024.

⁸⁴ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 1 p 44.

Tugispetsialistid dokumenteerivad oma tööd siseveebis tugikeskuse süsteemis. Kokkuvõtted õpilasele pakutud tugiteenustest kantakse õpilase rakendusplaani.

Järelevalvemenetluse ajal andmed korrastati ning õpilastele rakendatud tugimeetmete andmed kanti EHI Sesse.

2.4. Ettepanekud direktorile

2.4.1. Täiendada õpilaste rakendusplaan ja juhendada õpetajaid nende täitmisel, tagamaks täielik ülevaade õpilasele rakendatavatest tugimeetmetest.

2.4.2. Leppida kokku ühtsed IÕK koostamise nõuded, et õpetajatel oleks ühesugune arusaam, milliseid andmeid sinna kanda, ja kontrollida nende täitmist.

2.5. Ettekirjutus pidajale

Tagada õpilase koolist väljaarvamise menetluses tehtud otsuste kooskõla haridus- ja teadusministri 21.08.2024. a määruse nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“ § 9 lõigetes 1, 2 ja 3 kehtestatuga ning lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.3.5 sätestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.02.2025.

3. Eesti keel teise keelena ja eestikeelse õppe korraldus

3.1. Õppekorraldus ja -metoodika

ÕKE⁸⁵ kohaselt võimaldatakse täiendavat keeleõpet õppijale, kelle eesti keelest erinev emakeel ei võimalda alustada õpinguid eesti keeles.

Tugikeskuse juhi sõnul õpivad õpilased, kellel on eesti keelest erinev õppekeel, teistega koos, oluliseks peetakse õpilaste täiendavaid eesti keele tunde, õpetajate teadlikkust lõimitud aine- ja keeleõppest (edaspidi *LAK-õpe*) tõstetakse sisekoolitustega. Eelmisel aastal prooviti keelekohvikut, aga selle vastu oli huvi vähene.

Direktori asetäitja õppealal täiendas, et kutsevaliku õppe õpilastele korraldatakse lisaks kooliväliseid üritusi.

Järelevalves vaadeldi valimi õpperühmadest kolme õppetundi. Neist ühes õpperühmas (PK23) oli olnud kolm muu kodukeelega õpilast, kuid kaks neist on õpilaste nimekirjast välja arvatud. Täiendavat keeleõpet ei vajanud neist keegi. Õpperühmas oli alustanud 33 õpilast, järelevalve ajal oli 20 õpilast, välja oli langenud 13 õpilast. Õpetajate sõnu on suurem osa langenud välja tervislikel põhjustel.

Teises vaadeldud rühmas (K224) oli kolm muu kodukeelega õpilast, neist kaks saavad täiendavat eesti keele õpet üks kuni kaks tundi nädalas vastavalt õppetöö graafikule. Üldjuhul saab täiendavat õpet esimesel õppeaastal, aga õpilase soovil on tal võimalik liituda teisel õppeaastal esimese kursuse õpilastega, kes saavad täiendavaid eesti keele tunde. Seda võimalust on kasutanud üksikud õpilased. Kursusele võeti vastu 25, nendest ei olnud järelevalve ajaks keegi välja langenud. Antud rühmas vaadeldi kahte tundi.

Vaadeldud tundidele andis tagasisidet vastava osakonna juhataja. Tagasisides jäi õpetaja enda analüüs tagasihoidlikuks, tunnile püstitatud eesmärgist lähtuvalt tundi ei analüüsitud. Õpetajate sõnul on nende tunde käinud vaatamas alustavad õpetajad ja Erasmus+ programmi raames kooli külastavad õpetajad. Koolis planeeritud tunnivaatlusi ei ole, aga õpetajatel on võimalus külastada kolleegide tunde. Võimalust kasutatakse vähesel määral. Õpetaja tööst saadakse tagasiside õpetaja eneseanalüüsi kaudu. Igal õpilasel on iga ainetunni või kursuse kohta võimalik anda koolisisises õppeinfosüsteemis tagasisidet. Ainetunni kohta antakse tagasisidet

⁸⁵ ÕKE, p 29.9.1.3.1.

harvem, mooduli lõpus rohkem, aga see ei ole kohustuslik. Tagasiside jõuab õpetajale ja seda kasutab õpetaja oma eneseanalüüsis. Osakonnajuhatajad näevad tagasisidet õppeinfosüsteemis siis, kui tagasiside andjaid on rohkem kui kolm.

Õpetajad märkisid, et teise kodukeelega õpilastele koostatakse täiendavad materjalid. Õpilased kasutavad *Google* tõlkeprogrammi, kuid see ei anna mitte alati õigeid terminoloogilisi vasteid, seetõttu koostavad õpetajad ise terminitele tõlked. Seega on õpetaja ülesandeks toetada lisaks erialaõppele ka õpilase eesti keele oskust.

Vestlusel osalenud õpetajad märkisid, et lisaks täiendavatele eesti keele tundidele on õppeaine erialane eesti keel, mis sisult on lõimitud, ning milles õpitakse eestikeelset terminoloogiat. Lisaks on valikaine eneseväljendus, kus on võimalik arendada eestikeelset suhtlust. Kõige enam toetavad eesti keele oskust nende sõnul praktika eestikeelses keskkonnas ning õppekäigud, ettevõtete külastused. Keeruline on õppematerjalidega, kuna see tuleb õpetajatel ise koostada ja kohandada.

3.2. Õppe tulemuslikkuse hindamine

KutÕS⁸⁶ sätestab, et koolis viiakse läbi sisehindamist. Sisehindamine peab olema pidev protsess, mille eesmärk on tagada õppijate arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Kooli sisehindamisel analüüsitakse sisehindamise eesmärgist lähtuvalt õppekasvatustööd ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Sisehindamine on kooli arengukava koostamise ja kvaliteedi hindamise sisendiks. Kooli nõukogu peab kooskõlastama kooli arengukava eelnõu ja esitama selle kooli pidajale kinnitamiseks⁸⁷. Kooli arengukava peab kinnitama pidaja⁸⁸.

Kooli arengukava aastateks 2024–2028 on pidaja kinnitanud⁸⁹. Eelnevalt on arengukava esitatud kooli nõukogule, kus on otsustatud kooli arengukava ühehäälselt kinnitada⁹⁰. Kuna arengukava kinnitamise pädevus on seadusest tulenevalt pidajal, puudub nõukogul pädevus selle kinnitamiseks. HMSi⁹¹ kohaselt märgitakse haldusaktis faktilised ja õiguslikud alused. Kooli nõukogu otsusel puuduvad õiguslikud alused.

Kooli arengukavas on sõnastatud eesmärgid, strateegia, mõõdikud ja sihtväärtus. Mõned sihtväärtused on määratletud numbriliselt, nt õppijate rahulolu õppekorraldusega, sihtväärtus 4,5 (5), kuid mõni sõnalise hinnanguna, nt õppijate rahulolu vastuvõtuga kasvab. Milline on algtase ja mil viisil kasvu hinnatakse, arengukavast ei selgu.

Koolis on viidud läbi küsitlusi õpilastele, kus küsitakse ka rahulolu sisseastumisprotsessiga. Tulemustest lähtuvalt vaadatakse üle vastuvõtuprotsess.

Direktori asetäitja õppealal märkis, et sihtväärtused, mis tuleb saavutada arengukava perioodi lõpuks, olid ka eelmises arengukavas ning algtase määratletakse 2024., 2025. aastal.

Kooli arengukavas on seatud eesmärgiks, et kooli astujatest lõpetaks kooli vähemalt 70% õppijatest. Lõpetajate hõivatuse määraks, sh edasiõppimine, on seatud 90%, sh õpingute jätkamise osakaal 35%.

Sisehindamist on koolis tehtud ning see on aluseks nii arengukava koostamisel kui

⁸⁶ KutÕS, § 19 lg-d 1 ja 2.

⁸⁷ KutÕS, § 17 lg 5 p 3.

⁸⁸ KutÕS, § 6 lg 2.

⁸⁹ Tartu Linnavalitsuse 16.01.2024. a määrus nr 2 „Tartu Rakendusliku Kolledži arengukava aastateks 2024–2028“.

⁹⁰ Kooli nõukogu 31.10.2023 koosoleku protokoll nr 10.

⁹¹ HMS, § 56 lg 2.

kvaliteedihindamisel. 2023. aastal on koostatud strateegiakaart⁹², kus on välja toodud strateegiliste eesmärkide täitmise tulemused. Samuti on seal välja toodud eelmise arengukava perioodi (2018–2023) õnnestumised ja arengukohad nii kooli kui osakondade keskselt.

Kutseõppe kvaliteedi hindamisel⁹³ on toodud välja, et kitsaskohaks on õppekavadel lõpetajate madal protsent alustajatest. Kool oli seadnud sihiks saavutada lõpetajate protsent 65, mis jäi täitmata. Väljalangevus on jäänud eelmise arengukava perioodil 10-18% vahele ja pole viimaste aastatega suurenenud. Kõige rohkem on märgitud koolist lahkumise põhjuseks vale eriala valik. Järgmise põhjusena on esmakursuslaste õppetöle mitteilmumine, st õppima asumist kinnitanud esmakursuslased ei asu siiski õppetöle. Õpingute katkestamise põhjuseks täiskasvanud õppijale (ennekõike koka erialal) on toodud ka pikk õppeaeg. Majutamise ja toitlustamise ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmade õppekavadel lõpetanute osakaal püsib kooli keskmisest allpool. Komisjon soovib õpingute katkestamise vähendamiseks teha individuaalset tööd õpilastega, erialale õppima asumisel luua õppijatele reaalne pilt erialast, külastada ettevõtteid tööga ja töökeskkonnaga tutvumiseks.

Järelevalves esitatud direktori käskkirjadest selgub, et suure osa õpilaste puhul on väljaarvamise põhjuseks eriala sobimatus.

Direktori asetäitja õppealal sõnul on väljalangevuse ennetamiseks rakendatud mentorlust ja tugikeskuse nõu ning toetust. Koostööd tehakse üldhariduskoolidega, nt Tartu Erakool, et õpilased teeks teadlikumaid otsuseid. Osakondade tasandil tehakse pidevat seiret, et ennetada väljalangevust. Koostöö toimub ka Annelinna Gümnaasiumiga, Pärlil kooliga. Lisaks käivad õpilased töötubades, ekskursioonidel.

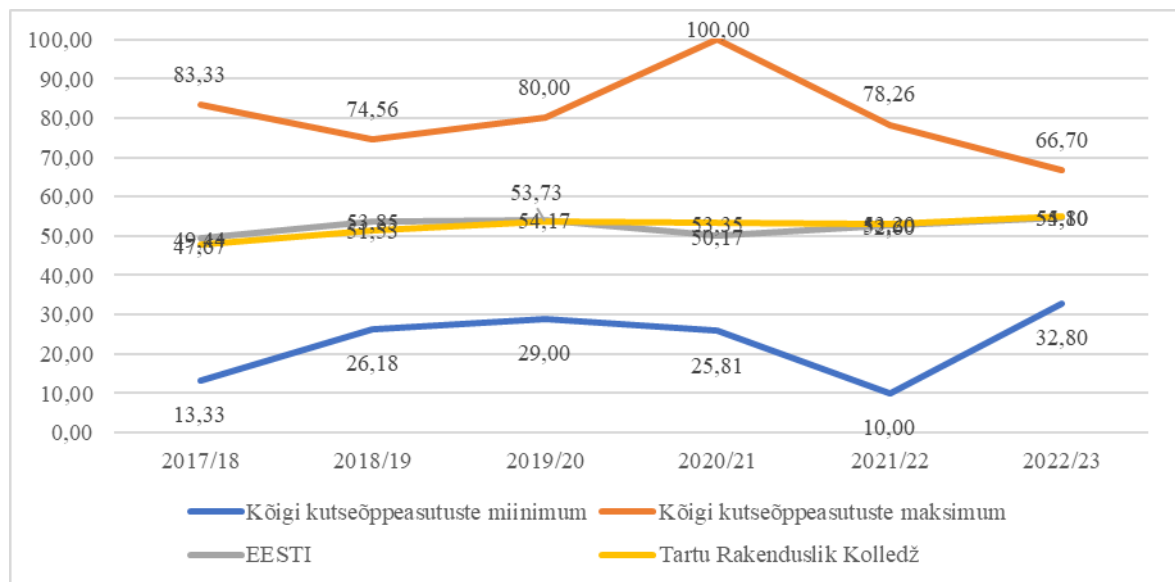
Osakonnajuhataja lisas, et koolis on moodustatud õppenõukoda, kelle ülesanne on nõustada nii õpilasi kui õpetajaid. Direktori asetäitja õppealal täpsustas, et iga osakonna tasandil on õppenõukoda, mille ülesanne on olla nõuandja õppijale tema arengu toetamisel, et saavutada õpiväljundid nominaalse õppeaja lõpuks ja ennetada väljalangevust.

Tugikeskuse juhi sõnul on tähtsustatud karjäärivalikut, et õpilased asuks õppima sobival erialal.

Koolis on kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal Eesti keskmisel tasemel, kus nominaalajaga lõpetab 50–55% õpilastest (joonis 1).

⁹² Tartu Rakendusliku Kolledži strateegiakaart. Toitlustuse ja turismi osakond, 2023. Toiduainete tehnoloogia osakonna 2023. aasta aruanne (Toiduainete töötlemise ÖKR).

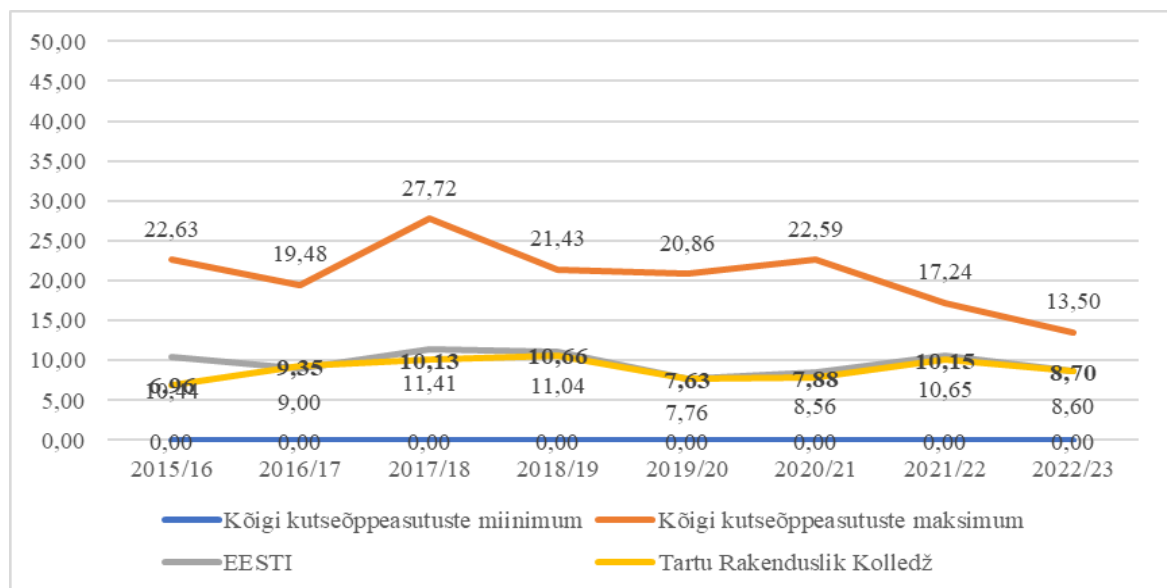
⁹³ Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse kvaliteediagentuur. Kutseõppe kvaliteedi hindamine. Tartu Kutsehariduskeskuse majutamise ja toitlustamise, reisimise, turismi ja vaba aja veetmise, iluteeninduse ja juuksuritöö ning koduteeninduse õppekavarühmade hindamisaruanne. 2019.

Joonis 1. Kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Ka kutsekeskhariduses esimesel aastal väljalangejate osakaal on Eesti keskmise sarnane, 7–10% õpilastest (joonis 2).

Joonis 2. Väljalangejate osakaal kutsekeskhariduses esimesel aastal, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

3.3. Ettepanekud direktorile

3.3.1. Kaaluda võimalust kasutada kooli sisehindamisel, sh õppetegevuse hindamisel ühe meetodina ka õppetundide vaatlust, et saada mitmekülgsem vaade õppeprotsessist klassiruumis.

3.3.2. Suunata õpetajaid tunnivaatluste analüüsil eneseanalüüsile, toetamaks õpetaja professionaalset arengut.

4. Õppekasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele ning nende professionaalse arengu toetamine

4.1. Õppekasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele

Järelevalves oli vaatluse all õppekasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele ja EHISe andmete õigsus, kontrolliti andmeid EHISes⁹⁴ ning koolis kohapeal 04.12.2024. Seisuga 26.11.2024 oli koolis 228 õppekasvatusala töötajat⁹⁵. Järelevalve ajal oli õppekasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, 222.

4.1.1. KutÕS⁹⁶ sätestab, et õppekasvatusala juhtiva töötaja kvalifikatsiooninõuded on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, vähemalt kolmeaastane pedagoogilise töö kogemus, pedagoogiline ja juhtimiskompetentsus ning C1-tasemel eesti keele oskus.

Õppekasvatusala juhtivaid töötajaid oli kümme, kõigi kvalifikatsioon vastas nõuetele.

4.1.2. KutÕS⁹⁷ sätestab, et õpetaja suhtes kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses (edaspidi *PGS*) kehtestatud kvalifikatsiooninõudeid. PGSi⁹⁸ kohaselt on õpetaja kvalifikatsiooninõuded magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, õpetajakutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

Üldharidusainete õpetajaid oli 56, neist kvalifikatsioon vastab nõuetele 42 (75%) õpetajal. Kehtestatud nõuetele ei vastanud kvalifikatsioon järgmistel õpetajatel.

- 1) Õpetaja (eesti keele riigieksamiks valmistumine, eesti keel teise keelena) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 26.09.2024. Kvalifikatsioon muudeti EHISes järelevalvemenetluse ajal mittevastavaks.
- 2) Õpetaja (inglise keel, masinaehituse tehnilised alused, võõrkeel) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 01.04.2024–31.03.2025. Õpetaja õpib Tartu Ülikoolis magistrantuuris võõrkeeleõpetajaks.
- 3) Õpetaja (erialane inglise keel, individuaalne valikaine, inglise keel, IT juhtimine ja rakendamine organisatsioonides, organisatsiooni suhtekorraldus, programmeerimise alused, võõrkeel (inglise keel), õpitee ja töö muutuv maailmas, äritegevuse kavandamine) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 23.08.2022. Kvalifikatsioon muudeti EHISes järelevalvemenetluse ajal mittevastavaks.
- 4) Õpetaja (matemaatika, programmeerimise alused) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 01.09.2021. Kvalifikatsioon muudeti EHISes järelevalvemenetluse ajal mittevastavaks.
- 5) Õpetaja (autoerialade alusõpingud, keel ja kirjandus, kutsealane eesti keel, masinaehituse tehnilised alused, sõiduki kere ja sisustuse osandamine ja koostamine, sõiduki lehtmetailid keredetailide keevitustööd, sõidukite puhastamine) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 22.12.2014. Kvalifikatsioon muudeti EHISes järelevalvemenetluse ajal mittevastavaks.
- 6) Õpetaja (erialane inglise keel, erialane võõrkeel, ettevalmistus inglise keele Cambridge C1 eksamik, inglise keel, kutsealane inglise keel, restoraniteenindus, sündmuste teenindamine, toitlustusteeninduse alused, turismimajanduse alused, vaba aja tegevuste läbiviimine, vene keel, üldpädevused (KVA), võõrkeel) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 21.08.2019. Kvalifikatsioon muudeti EHISes järelevalvemenetluse ajal mittevastavaks.

⁹⁴ EHIS, 26.11.2024.

⁹⁵ EHIS, 26.11.2024.

⁹⁶ KutÕS, § 39 lg 2.

⁹⁷ KutÕS, § 39 lg 3 ls 1.

⁹⁸ PGS, § 74¹ lg 4.

- 7) Õpetaja (koormus 0,95) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 19.08.2024–20.06.2025.
- 8) Õpetaja (autoerialade alusõpingud, erialane huviring 1, keel ja kirjandus, keredetailide ühendamine, masinaehituse tehnilised alused, mehhatrooniku alusteadmised, plastdetailide remont, sisetööde elektriku alusteadmised, sõiduki kere ja sisustuse osandamine ja koostamine, õpitee ja töö muutuvas keskkonnas) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 26.08.2024–20.06.2025.
- 9) Õpetaja (individuaalne valikaine, riigikaitse, sotsiaalsed) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 26.08.2024–20.06.2025. Õpib Tallinna Ülikoolis kutseõpetajaks (magistritase).
- 10) Õpetaja (õpitee ja töö muutuvas keskkonnas) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 07.10.2024–20.06.2025.
- 11) Õpetaja (autoerialade alusõpingud, detailide töötlemine treipingil, erialane huviring 1, erialane inglise keel, keredetailide ühendamine, mehhatroonikaseadmete ja alamsüsteemide koostamine ja paigaldamine, mehhatroonikaseadmete ja alamsüsteemide käit, mehhatrooniku alusteadmised, pindade ettevalmistamine värvimiseks, plastdetailide remont, sisetööde elektriku alusteadmised, sõiduki kere ja sisustuse osandamine ja koostamine, võõrkeel, õpitee ja töö muutuvas keskkonnas) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 18.08.2016. Kvalifikatsioon muudeti EHISes järelevahtemenetluse ajal mittevastavaks.
- 12) Õpetaja (anatomia ja füsioloogia, karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused, kehahooldus, klienditeenindus, kliimaseadmete hooldus, remont ja käitlemine, käte- ja jalgade hooldus, loodusained) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 16.08.2011. Kvalifikatsioon muudeti EHISes järelevahtemenetluse ajal mittevastavaks.
- 13) Õpetaja (esteetika, etiketiõpetus, kergete rõivaste õmblemine individuaaltööna, kunstiained, pindade värvimine, ruumikujundus ja miljöö loomine, rõivalisandite valmistamine ja kaunistamine, sisetööde elektriku alusteadmised, tootedisain, värviõpetus ja kompositsioon) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 02.09.1996. Kvalifikatsioon muudeti EHISes järelevahtemenetluse ajal mittevastavaks.
- 14) Õpetaja (loodusained) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 03.10.2024–23.05.2025.

Täiendavalt selgusid EHISe andmete kontrollimisel järgmised ebatäpsused.

- 1) Ühe üldharidusainete õpetaja (detailide töötlemine treipingil, detailide töötlemine treipingil, masinaehituse tehnilised alused, matemaatika, metallitööde alused, õnnelik inimene) kvalifikatsioon vastas nõuetele, aga EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Õpetajal on magistrikraad ja õpetajakutse, tase 7. Järelevahtemenetluse aja andmed EHISes parandati.
- 2) Õpetaja (ettevõtlus ja meeskonnatöö, ettevõtlusõpe läbi õpilasfirma, kergete rõivaste õmblemine individuaaltööna, portfoolio koostamine, projektijuhtimine, rõivakomplekti õmblemine ja turundamine, väikeettevõtlus, õpitee ja töö muutuvas keskkonnas) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 14.08.2014. Järelevahtes selgus, et õpetaja on kutseõpetaja, mitte üldharidusainete õpetaja. Ametinimetus muudeti järelevahtemenetluse ajal.
- 3) Õpetaja (automaalri alusõpingud, hoone elektripaigaldiste ehitamine, kauba väljastamine ja transport, kaupade hoiustamine ja inventeerimine, metallitööde alused, mootorsõiduki

korraline hooldus, sotsiaalne, õnnelik inimene, üldkehaline ettevalmistus) – EHISes puudus õpetajakutse tase 7 märke. Järelevamenetluse ajal andmed EHISes parandati.

- 4) Õpetaja (bürooteenindus, eneseväljendus, isiklik bränding ja turundus, IT juhtimine ja rakendamine organisatsioonides, karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused, kliendibaasi haldamine, klienditeenindus, konflikti- ja stressijuhtimine, organisatsiooni suhtekorraldus, psühholoogia alused, psühholoogia ja suhtlemine, suhtlemine IT-valdkonnas, suhtlemine turvasüsteemide valdkonnas, telefonisuhtlus kasutajate tehnikutele, õpitee ja töö muutuv keskkonnas) – puudub õpetajakutse. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud, sõlmitud tähtajatu tööleping 23.08.2021. Järelevalves selgus, et õpetaja on kutseõpetaja, mitte üldharidusainete õpetaja. Ametnimetus muudeti järelevamenetluse ajal.

4.1.3. KutÕS⁹⁹ sätestab, et kutseõpetajate suhtes kohaldatavad nõuded on kehtestatud kutsestandardis. Kutseõpetaja kutsestandardi madalaimale tasemele vastavaid õpetajaid ei tohi koolis olla üle 20 protsendi.

Kutseõpetajaid oli 149, neist 37 (26%) omasid kesk- või kutsekeskharidust.

- 1) Õpetaja (autoerialade alusõpingud, diiseltoitesüsteemide ehitus, hooldus, diagnostika ja remont, elektri- ja hübriidautod, elektriseadiste ja mugavussüsteemide ülddiagnostika, hoolduse ja remondi alusõpingud, kliimaseadmete hooldus, remont ja käitlemine, mootorsõiduki elektriseadiste ja mugavussüsteemide hooldus ja remont, mootorsõiduki juhiabisüsteemide ja turvaseadiste hooldus ja remont, mootorsõiduki korraline hooldus, mootorsõiduki korraline hooldus, mootorsõiduki korraline hooldus, osandamine ja koostamine, sõidukite puhastamine), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 21.08.2019.
- 2) Õpetaja (autoerialade alusõpingud, erialane huviring, keevitus- ja tuletööde teostamine, keredetailide ühendamine, praktika, sõiduki keredetailide pindõgvendamine ja lehtmetailist asendusdetailide valmistamine, sõiduki keredetailide ühendamine, sõiduki kere ja raami tehnilise seisundi hindamine, sõiduki kere ja sisustuse osandamine ja koostamine, sõiduki lehtmetailist keredetailide keevitustööd, õpioskuste kujundamine, õpitee ja töö muutuv keskkonnas, õppimine kutsekoolis), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 23.08.2013.
- 3) Õpetaja (jootetööd), koormus 0,27. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 23.09.2024–11.04.2025. Õpetaja õpib Tartu Ülikoolis bakalaureuseõppes kutseõpetajaks.
- 4) Õpetaja (dekoratiiv-viimistlustehnikate teostamine dekoratiivvärvidega, ehitiste sise- ja välispindade lakkimine ja õlitamine, ehitiste sise- ja välispindade värvimine, eriviimistlustööd, kuivkrohvplaatide paigaldamine, maalritööd, PVC- ja tekstiilmaterjalist põrandakatete paigaldamine, seinte katmine rullmaterjaliga, soojusisolatsiooni liitsüsteemide paigaldamine, õpitee ja töö muutuv keskkonnas), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 21.08.2015.
- 5) Õpetaja (detailide töötlemine treipingil, masinaehituse tehnilised alused, metallitööde alused, metallitöötlemispingid, mõõte-, töö- ja lõikeriistade kasutamine, õpitee ja töö muutuv keskkonnas), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 21.08.2019.
- 6) Õpetaja (eripuhastustööd, hoolduskoristus, juhendamine, koristustööde juhendamine erinevates ruumides, puhastustööde korraldamise alused, suurpuhastus, õpitee ja töö muutuv keskkonnas), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 19.08.2024.
- 7) Õpetaja (abipagari praktika, erialane arvutiõpetus, kondiitritoodete tehnoloogia, kondiitritoodete tootearendus, kookide ja tortide valmistamine, lihtpagaritoodete valmistamine nisutainast, maiustuste valmistamine, pagari praktiline töö, pagaritoodete kujundus- ja kaunistusõpetus, valikpagaritoodete valmistamine, õpioskused, õpitee ja töö

⁹⁹ KutÕS, § 39 lg 3 ls 2 ja 3.

- muutuvas keskkonnas), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 21.08.2023. Õpetaja õpib Tartu Ülikoolis bakalaureuseõppes kutseõpetajaks.
- 8) Õpetaja (eritehnikas juuste värvimine), koormus 0,11. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 16.09.2024–18.05.2025.
 - 9) Õpetaja (elektrotehnika ja elektroonika alused, hoone elektripaigaldiste ehitamine, hoone elektripaigaldiste käit, karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused, praktilised tööd valgustusjuhistiku ja elektriajamite skeemide koostamisega, sisetööde elektriku alusteadmised), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 22.08.2017. Õpib Tartu Ülikoolis bakalaureuseõppes kutseõpetajaks.
 - 10) Õpetaja (autoerialade alusõpingud, erialane huviring, mootorsõiduki kere ja sisustuse hooldus ja remont, osandamine ja koostamine, plastdetailide töötlemine ja remont, rattakoobaste, rehvide, velgede ja uksevahede puhastamine ja hooldamine, rehviparandustööd, sõiduautotehnika hooldamine ja remont, sõiduki kere ja sisustuse osandamine ja koostamine, sõiduki pindade hooldaja/rehvitehnik alusmoodul, sõiduki põhjapesu, sõiduki sisustuse ja pinnakatete puhastamine ja hooldamine, väikemasinate hooldus 1, õpitee ja töö muutuvas keskkonnas), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 21.08.2014.
 - 11) Õpetaja (kaugtöö korraldamine, kaupade käitlemise korraldamine, kaupade käitlemise korraldamine, müügitöö korraldamine, praktika), koormus 0,23. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 19.08.2024–20.06.2025.
 - 12) Õpetaja (mehhatroonika eriala alusteadmised, mehhatroonikaseadmete ja alamsüsteemide koostamine ja paigaldamine, tööstus- ja tootmismehhatroonika seadmete ning alamsüsteemide paigaldamine ja käit), koormus 0,49. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 06.09.2024–20.06.2025.
 - 13) Õpetaja (betoonitööd, ehituskividest müüritise ladumine, elektrotehnika ja elektroonika alused, hoonesiseste kütte- ja jahutussüsteemide hooldus ja remont, hoonesiseste kütte- ja jahutussüsteemide paigaldamine, hüdroisolatsioonitööd siseruumides, kaugkütte välisvõrkude ehitamine, lukksepatööd, mehhatroonika eriala alusteadmised, metallitööde alused, mõõte-, töö- ja lõikeriistade kasutamine, soojuspumpade paigaldamine), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 23.08.2023.
 - 14) Õpetaja (automaalri alusõpingud, erialane huviring 2, maalritööriistad ja -seadmed ning -materjalid, osandamine ning koostamine, pindade ettevalmistamine värvimiseks, pindade värvimine, plastdetailide remont), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 18.08.2016.
 - 15) Õpetaja (hoone elektripaigaldiste ehitamine, hoone elektripaigaldiste käit, sisetööde elektriku alusteadmised), koormus 0,81. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 04.03.2024–03.03.2025. Õpetaja õpib Eesti Maaülikoolis bakalaureuseõppes õppekaval tehnika ja tehnoloogia.
 - 16) Õpetaja (kergete rõivaste rätsepa praktilised tööd, kergete rõivaste õmblemine individuaaltööna, praktika, rõivakomplekti õmblemine ja turundamine, õmblustehnoloogia alusõpe), koormus 0,85. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 29.08.2022. Õpib Tartu Ülikoolis bakalaureuseõppes kutseõpetajaks.
 - 17) Õpetaja (automaalri alusõpingud, erialane huviring 1, klaasitööde tegemine, osandamine ning koostamine, pindade ettevalmistamine värvimiseks, pindade värvimine, plastdetailide remont, plastdetailide töötlemine ja remont, sõiduki kere ja sisustuse osandamine ja koostamine, sõiduki kere ja sisustuse osandamine ja koostamine), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 17.08.2015. Õpib Tartu Rakenduslikus Kolledžis õppekaval mootorsõidukidiagnostik.
 - 18) Õpetaja (arvutivõrgud, digitehnoloogia alused, IT-valdkonna alusteadmised, Linux/BSD operatsioonisüsteemid), koormus 1,0. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 19.08.2024–20.06.2025.

- 19) Õpetaja (mootorsõiduki korriline hooldus, mootorsõiduki mootori hooldus ja remont, mootorsõiduki seadmete ja süsteemide tööparameetrite mõõtmised ja seadistuste tulemuste analüüsimine, osandamine ning koostamine, praktika, sõiduautotehnika hooldamine ja remont, turvaseadiste diagnostika ja remont, õpitee ja töö muutuvus keskkonnas), koormus 0,85. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 01.10.2019.
- 20) Õpetaja (elektrotehnika ja elektroonika alused, mehhatroonikaseadmete ja alamsüsteemide koostamine ja paigaldamine, mehhatrooniku alusteadmised, tööstus- ja tootismehhatroonika seadmete ning alamsüsteemide paigaldamine ja käit). EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 16.09.2024–20.06.2025. Õpib Tallinna Tehnikaülikoolis õppekaval arukad süsteemid ja rakendusinfotehnoloogia.
- 21) Õpetaja (jälgimissüsteemi paigaldamine ja hooldus). EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab käsunduslepinguga 08.11.2024–13.04.2025.
- 22) Õpetaja (ehitiste sise- ja välispindade krohvimine, rullmaterjalide paigaldamine seintele), koormus 1,0. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 16.09.2024–20.06.2025.
- 23) Õpetaja (autoerialade alusõpingud, automaatri alusõpingud, diiseltoitesüsteemide ehitus, hooldus, diagnostika ja remont, elektri- ja hübriidautod, elektriseadiste ja mugavussüsteemide ülddiagnostika, hoolduse ja remondi alusõpingud, elektritööd, kliimaseadmete hooldus, remont ja käitlemine, mootorsõiduki elektriseadiste ja mugavussüsteemide hooldus ja remont, siinivõrkude diagnostika ja remont, sõiduautotehnika hooldamine ja remont), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 24.08.2013. Õpib Tallinna Ülikoolis bakalaureuseõppes kutsepedagoogikat.
- 24) Õpetaja (hoolduskoristus, kodutekstiilide valimise ja hooldamise põhimõtted, koristustööde juhendamine erinevates ruumides, suurpuhastus), koormus 0,48. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 21.08.2024–20.06.2025.
- 25) Õpetaja (arvutivõrgud, digitehnoloogia alused, ettevalmistus eriala lõpueksamiks, ettevalmistus tootjasertifikaadi eksamiks, IT juhtimine ja rakendamine organisatsioonides, IT-valdkonna alusteadmised, IT-valdkonna alusteadmised noorem tarkvaraarendajale, küberturvalisus, Linux/BSD operatsioonisüsteemid, lõputöö, lõputöö seminar ja ettevalmistus kutseeksamiks, rakendusserverid, veebirakenduste loomine, Windows operatsioonisüsteemid), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 21.08.2019.
- 26) Õpetaja (ettevalmistus veokorraldaja-logistik kutseeksamiks, kauba maanteavedude korraldamine, kauba väljastamine ja transport, klienditeenindus, klienditeenindus lao- ja veoteenuste ostmisel ja müümisel, materjalide ja kaupade veoks transpordi viisi valik, praktika, õpitee ja töö muutuvus keskkonnas), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 22.08.2022. Õpib Tartu Ülikoolis bakalaureuseõppes kutseõpetajaks.
- 27) Õpetaja (ettevalmistus kutseeksamiks, keevitustööde alused, käsikaarkeevitus, metallitööde alused, poolautomaatkeevitus, poolautomaatkeevituse alused, praktika, TIG keevituse alused), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 23.08.2021. Õpib Tartu Ülikoolis bakalaureuseõppes kutseõpetajaks.
- 28) Õpetaja (E-poe loomine ja haldus, kasutajaliidese disain, programmeerimise alused, tarkvarasüsteemide testimine), koormus 0,52. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise töölepinguga 19.08.2024–20.06.2025.
- 29) Õpetaja (abipagari praktika, E-portfoolio koostamine, erialane arvutiõpetus, ettevalmistus kondiitri kutseeksamiks, IKT pagar-kondiitritööstuses, individuaalne valikõping, kondiitri praktika, kondiitritoodete tehnoloogia, kookide ja tortide valmistamine, lihtpagaritoodete valmistamine nisutainast, pagari praktika, toidufotograafia, toidutööstuse valdkonna alused,

- õpioskused, õpitee ja töö muutuvast keskkonnas), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 14.08.2014.
- 30) Õpetaja (elektrimootorid ja elektriamid, ettevalmistus sisetööde elektriiku kutseeksami, hoone elektripaigaldiste ehitamine, hoone elektripaigaldiste käit, sisetööde elektriiku alusteadmised), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 01.09.2021.
- 31) Õpetaja (autoerialade alusõpingud, elektri- ja hübriidautod, kliimaseadmete hooldus, remont ja käitlemine, mootorsõiduki elektriseadiste ja mugavussüsteemide hooldus ja remont, mootorsõiduki kere ja sisustuse hooldus ja remont, mootorsõiduki kliimaseadmete hooldus, remont ja külmaine käitlemine, mootorsõiduki mootori hooldus ja remont, mootorsõiduki seadmete ja süsteemide tööparameetrite mõõtmised ja seadistuste tulemuste analüüsimine, siinivõrkude diagnostika ja remont, sõiduautehnika hooldamine ja remont, turvaseadiste diagnostika ja remont, väikemasinate hooldus 1), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 16.08.2017.
- 32) Õpetaja (ettevalmistus kutseeksami, keevitustööde alused, käsikaarkeevitus, metallitööde alused, poolautomaatkeevitus, poolautomaatkeevituse alused, TIG keevituse alused), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 22.08.2022. Õpib Tartu Ülikoolis bakalaureuseõppes kutseõpetajaks.
- 33) Õpetaja (avalik esinemine ja draamaõpe), koormus 0,04. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab käsunduslepinguga 30.09.2024–22.12.2024.
- 34) Õpetaja (grillimine, hoidistamine, praktika, praktiline töö suurköögis, toitlustamine, toitlustamise valdkonna ja õpingute alused, toitlustus- ja teeninduskorralduse alused, toitlustusteenindus, väli- ja elamustoitlustus, õpitee ja töö muutuvast keskkonnas, õppimine kutsekoolis), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 22.08.2016.
- 35) Õpetaja (Windows operatsioonisüsteemid), koormus 0,41. EHISes ei ole kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab tähtajalise lepinguga 19.08.2024–28.02.2025.
- 36) Õpetaja (automaalri alusõpingud, automaalri ettevõttepraktika, erialane huviring 1, erialane huviring 2, maalritööriistad ja -seadmed ning -materjalid, pindade ettevalmistamine värvimiseks, pindade värvimine, plastdetailide remont, praktika 1), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 24.08.2013. Õpib Tallinna Ülikoolis bakalaureuseõppes kutsepedagoogikat.
- 37) Õpetaja (3 D printimise tehnoloogia, CAD joonestamise alused, detailide töötlemine AJP treipingil, detailide töötlemine konventsionaalsel ja APJ treipingil, metallide lõiketöötlemise alused, töö korraldamine ja töötajate juhendamine), koormus 1,0. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks märgitud. Töötab alates 21.08.2018. Õpib Tallinna Tehnikakõrgkoolis rakenduskõrghariduse õppekaval tootmine ja tootmiskorraldus.

4.1.4. KutÕS¹⁰⁰ sätestab, et õpetaja võib kolme aasta jooksul õpetada erialal või õppevaldkonnas, milles õpetamiseks tal puudub vajalik kvalifikatsioon, kui ta on asunud vajalikku kvalifikatsiooni omandama.

Kutseõpetajatest on asunud õppima 12 õpetajat. Seega on koolil eeldus saavutada kolme aasta jooksul olukord, kus kutsestandardi madalaimale tasemele vastavaid kutseõpetajaid on 26 (17%).

EHISE andmete kontrollimisel selgus, et 11 õpetajal, kelle haridustase vastas nõuetele, ei olnud EHISes kvalifikatsioon nõuetele vastavaks märgitud.

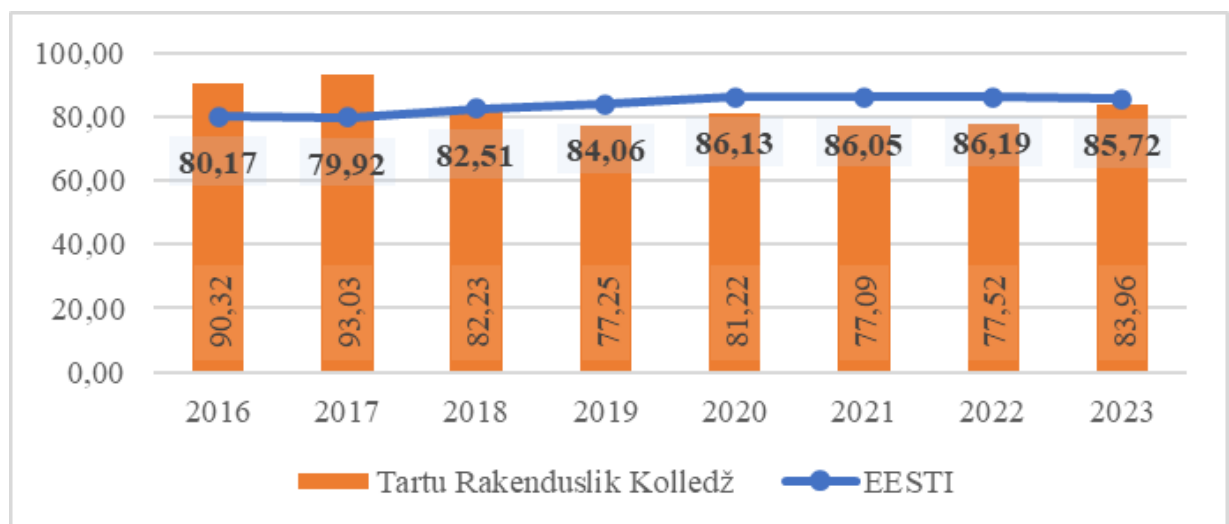
- 1) Õpetaja (hoone elektripaigaldiste ehitamine, hoone elektripaigaldiste käit, sisetööde elektriiku alusteadmised). Sõlmitud on tähtajaline tööleping 19.08.2024–20.06.2025.
- 2) Õpetaja (kauba kirjeldamine, kauba müümine, lõpueksam E-kaubanduse spetsialist, müük veebis, sisuhaldussüsteemid, turundamine läbi e-kanali, veebianalüüsi töövahendid).

¹⁰⁰ KutÕS, § 39 lg 10.

Sõlmitud on tähtajaline tööleping 12.09.2024–15.06.2025. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.

- 3) Õpetaja (veebivahendid). Sõlmitud on tähtajaline tööleping 23.09.2024–10.01.2025. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.
- 4) Õpetaja (matemaatika, matemaatika põhikooli kursuse kordamine), koormus 0,4, õppeained EHISes ei kajastu. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 19.08.2024–20.06.2025. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.
- 5) Õpetaja (individuaalne valikaine, IT-valdkonna alusteadmised, klientseadmete haldus, majutuskeskkonna riistvara, õpitee ja töö muutuvmas maailmas). Sõlmitud on tähtajaline tööleping 26.08.2024–20.06.2025. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.
- 6) Õpetaja (toidufotograafia), koormus 0,24. Töötab tähtajalise töölepinguga 28.10.2024–28.02.2025. Õpetaja õpib Tartu Ülikoolis magistrantuuris kunstide ja tehnoloogia õpetajaks. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.
- 7) Õpetaja (ettevalmistus turvasüsteemide valdkonna kutseksamiks, paigaldiste ning seadmete paigaldus- ja hooldustööd, tulekahjusignalisatsioonisüsteemi paigaldamine ja hooldamine). Sõlmitud on käsundusleping 18.10.2024–04.05.2025. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.
- 8) Õpetaja (jätkusuutliku kapselgarderoobi loomine ja teostamine, naiste mantli õmblemine individuaaltöona), koormus 0,5. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 02.09.2024–30.03.2025. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.
- 9) Õpetaja (hoolduskoristus, suurpuhastus), koormus 0,5. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 19.08.2024–20.06.2025. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.
- 10) Õpetaja (äritegevuse arendamine). Sõlmitud on käsundusleping 02.09.2024–15.12.2024. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.
- 11) Õpetaja (fiiberoptilised võrgud), koormus 0,27. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 11.11.2024–31.01.2025. Kvalifikatsioon märgiti EHISes vastavaks järelevalvemenetluse ajal.

Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal koolis on pisut madalam kui Eesti kutseõppeasutustes kokku (joonis 3).

Joonis 3. Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.1.5. Tugispetsialisti suhtes kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses¹⁰¹ kehtestatud kvalifikatsiooninõudeid.

Sotsiaalpedagoogi kvalifikatsiooninõuded on erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele¹⁰².

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele kahel sotsiaalpedagoogil. Puudub erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse, neist ühel vastaks kvalifikatsioon nõuetele eripedagoogina töötamiseks.

4.1.6. EHISE põhimääruse¹⁰³ kohaselt tehakse sissekanded infosüsteemi alusdokumentide alusel. Määruse¹⁰⁴ kohaselt kantakse õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse andmed alus-, põhi-, üldkesk- ja kutsekeskhariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavate õppeasutuste tasemehariduse pakkumisega seotud õpetajate, koolijuhtide, tugispetsialistide ja kõrghariduse omandamist võimaldavate õppeasutuste akadeemiliste töötajate ning huvihariduse omandamist võimaldavate õppeasutuste õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate kohta. Alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk- ja kõrghariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavad õppeasutused esitavad õpetajate ja akadeemiliste töötajate kohta andmed õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse õpetaja ja akadeemilise töötajana tööle asumise, töölt lahkumise või muude §-s 18 toodud andmete muutumise päeval, välja arvatud iga aasta septembris, kui nimetatud andmed esitatakse viie tööpäeva jooksul, ning välja arvatud § 18 lõike 3 punktides 15, 15¹ ja 16 toodud andmed, mis esitatakse kord aastas 10. novembriks¹⁰⁵.

EHISE¹⁰⁶ andmete kontrollimisel selgus, et EHISes olid viie töötaja andmed, kelle tööleping oli lõppenud ühel juhul 06.11.2024, teisel 08.11.2024, kolmandal 05.11.2024, neljandal 13.09.2024, viiendal 31.01.2024. Direktori asetäitja õppealal ja kahe rühmajuhendaja andmed olid kahe reaga, mistõttu EHIS kajastas nende koormust kahekordselt, 2,0 ametikohaga. Ühe kutseõpetaja andmed EHISes seisuga 26.11.2024 ei kajastunud. Õpetaja oli asunud tööle 26.08.2024. Andmed parandati järelevalvemenetluse ajal.

4.2. Õppekasvatusala töötajate professionaalse arengu toetamine

KutÕS¹⁰⁷ sätestab, et õppekasvatusala töötaja peab osalema täienduskoolituses vastavalt individuaalsele koolitusvajadusele, et säilitada enda tööalane professionaalsus ning koolis korraldatakse igal aastal õpetajate enesehindamine. Enesehindamise käigus koostab õpetaja hindamisaruande, millele tema vahetu juht annab tagasisidet.

Kutseõppe kvaliteedi hindamisel¹⁰⁸ on toodud välja, et personali arendamine on planeeritud ning süsteemne tegevus. Igal aastal viivad õpetajad läbi enesehindamise ning seejärel toimuvad arengu- ja koostöövestlused osakonnajuhatajaga. Selle tulemusena koostatakse koolituskava, mis arvestab töötajate vajadusi (aluseks õpetajate eneseanalüüsid, kooli ja õppekavarühma eesmärgid) ning kasutada olevad vahendeid. Koolituskeskus korraldab õpetajatele ülekoolilisi koolitusi, nt pakutakse inglise, soome, vene keele õpet rahvusvahelistumise soodustamiseks.

¹⁰¹ KutÕS, § 39 lg 4.

¹⁰² PGS, § 74¹ lg 9.

¹⁰³ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 20.

¹⁰⁴ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 17.

¹⁰⁵ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 22 lg 2.

¹⁰⁶ EHIS, 26.11.2024.

¹⁰⁷ KutÕS, § 38 lg-d 3, 4.

¹⁰⁸ Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse kvaliteediagentuur. Kutseõppe kvaliteedi hindamine. Tartu Kutsehariduskeskuse majutamise ja toitlustamise, reisimise, turismi ja vaba aja veetmise, iluteeninduse ja juuksuritöö ning koduteeninduse õppekavarühmade hindamisaruanne. 2019.

Stažeerimine on osa koolitusplaanist. Õpetajad käivad vähemalt ühe kuu viieaastase perioodi jooksul stažeerimas või õpirändel, et olla kursis tööeluga. Kutseõpetajatel ja õpetajatel on võimalik Erasmus+ projekti raames osaleda välisriikides õpirännetes.

Direktori asetäitja õppealal sõnul planeeritakse koolitused lähtuvalt kooli arengukavast. Koolis on ülekooliline koolitusplaan, mis kinnitatakse direktori käskkirjaga. Osakonnajuhataja lisas, et eneseanalüüsivorm täidetakse veebipõhiselt ja sellele järgneb arenguvestlus. Paljud õppekasvatusala töötajad osalevad õpirändeprojektides, u 100 töötajat aastas.

Järelevalves esitati õpetajate eneseanalüüsiküsimustikud. Küsimustikud on põhjalikud, sisaldades nelja suuremat valdkonda (eesmärgid, tööülesanded, professionaalne areng, eesmärgid järgmiseks õppeaastaks), kus igas valdkonnas on konkreetsed täpsustavad küsimused ning juhi tagasiside.

Osakonnajuhataja sõnul ei ole iga-aastane stažeerimine kohustuslik, sõltub õpetaja vajadustest, soovidest. Direktori asetäitja õppealal lisas, et õpetajatel on võimalik võtta end töölt vabaks pooleks aastaks, sellest pool aastat peab olema väljaspool Eestit. Eelmisel aastal oli selliseid õpetajaid kolm, sel aastal pole veel keegi soovi avaldanud. Mitmed õpetajad osalevad kohtunikuna rahvusvahelistel võistlustel, mis on toetatud Erasmus+ programmist. Kvalifikatsioonita õpetajad suunatakse õppima. Tunnivaatlusi regulaarselt läbi ei viida, kuid kui kooli külastavad koostööpartnerid, siis külastatakse ka tunde. Koolis on õpiringid, kus jagatakse häid praktikaid, ning kovisiooniringid. Kool on Tartu Ülikooli kutse- ja eripedagoogika üliõpilaste praktikabaas, mis on näide koostöisest õppimisest.

Kooli arengukavas¹⁰⁹ on personali valdkonnas sõnastatud strateegiliste eesmärkidena uute töötajate sisseelamise toetamine; töötajate motiveerimine ja ühtse kogukonna kujundamine; töötajate eneseteostuse ja karjäärivõimaluste avardamine, mõõdikuteks on nt töötajate rahulolu (kasvab), töötajate liikuvuse määr (väiksem kui 15%).

Direktor märkis, et koolis mõeldakse töötajate rahulolu kord aastas. Õppekasvatusala töötajate liikuvus on u 11%. Direktori asetäitja õppealal lisas, et uued õpetajad alustavad suveakadeemias, kus neile nädala jooksul tutvustatakse kooli õppekorraldust. Õpetajatele rakendatakse astmeid: alustav õpetaja, õpetaja, vanemõpetaja ja meisterõpetaja. Erinevatel tasemetel on erinevad ülesanded ja erinev vastutus. Meisterõpetaja eesmärk on toetada kõigi õpetajate professionaalset arengut, neist üks veab lisaks alustava õpetaja programmi, teine haridusinnovatsiooni. Koolis on ka õpetaja-haridustehnoloog, kes pakub õpetajatele tuge nende digipädevuse arendamisel. Kool seirab õpetajate digipädevust iga-aastaselt. Alustavatele õpetajatele määratakse mentor, kes õppeaasta jooksul toetab alustavat õpetajat kohanemisel, õppematerjalide ettevalmistamisel, professionaalsel arengul. Alustaval õpetajal on võrreldes teiste õpetajatega väiksem aastane tunnikoormus. Katseaja lõpus toimub lõpuseminar, kus monitooritakse, kuidas sisseelamine läks ja milliseid toetusmeetmeid veel vajatakse, osalevad kõik alustavad õpetajad ja mentorid. Suur osa õpetajate professionaalsest arengust on toetatud rahvusvahelistes projektides osalemise kaudu nii õpirändel kui koostöö- ja arenguprojektides. Kooli direktor tõi positiivsena ja kooli tugevusena välja kooli töötajate arengu toetamise, sh mentorluse ja koolitusvõimalused, ning motivatsioonisüsteemi. Direktori asetäitja õppealal lisas, et koolis on pädevad ja kompetentsed osakonnajuhatajad, mistõttu ollakse valmis osalema ka kutsehariduse reformi piloodis. Vestlusel osalenud õpilased märkisid, et tunnetavad õpetajate toetust ja sõbralikku suhtumist.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ja direktorile ära kuulamiseks 11.12.2024. Pidaja saatis vastuse 12.12.2024. Esitatud täiendustega arvestati.

¹⁰⁹ Tartu Linnavalitsuse 16.01.2024. a määrus nr 2 „Tartu Rakendusliku Kolledži arengukava aastateks 2024–2028“.